

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
‘ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ’

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΚΙΝΗΤΡΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ:
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ Η ΑΙΕSEC

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΑΛΟΠΗΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

ΒΟΛΟΣ, 2023

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8, παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ						
Ο – Η Όνομα:	ΑΝΘΗ			Επώνυμο:	ΚΑΛΟΠΗΤΑ		
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΟΠΗΤΑΣ						
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ.:	TK:
Αρ. Τηλεομοιότυπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρ. μείου (E-mail):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾, που προβλέπονται από της διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις και ότι αναφέρει πλήρως όλες τις πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Ημερομηνία: **.30./01./2023...**

**Αφαίρεση προσωπικών δεδομένων (Υπηρεσία
Βιβλιοθήκης & Πληροφόρησης Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας)**

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο τουρισμός αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο και γ' αυτό ποικίλλει από χώρα σε χώρα ανάλογα με τους πόρους που διαθέτει και την οικονομική της κατάσταση. Γι' αυτό μπορεί είτε να αντιπροσωπεύει ένα τμήμα της κατανάλωσης, είτε να δημιουργεί παραγωγικές δραστηριότητες, είτε να επηρεάζει το ισοζύγιο συναλλαγών, είτε να δημιουργεί θέσεις εργασίας. Όσον αφορά το τελευταίο τμήμα, η απασχόληση στον τουρισμό είναι κυρίως εποχιακή και συμβάλλει στην καταπολέμηση της ανεργίας στις χώρες που ο τουρισμός έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Με το πέρασμα των χρόνων έγινε όλο και πιο έντονη η ανάγκη για τη δημιουργία νέων μορφών τουρισμού με στόχο να καλύψουν τις επιθυμίες όλων των τουριστών.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει τη σύνδεση που υπάρχει μεταξύ του εθελοντισμού και του τουρισμού και να απαντήσει στο ερώτημα, αν ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο για τουριστικές επισκέψεις. Ως μελέτη περίπτωσης χρησιμοποιήθηκε η AIESEC. Μέσα από την εργασία θα δούμε την εξέλιξη του voluntourism αλλά και πως μπορεί να βελτιωθεί η AIESEC ώστε να προσελκύει περισσότερους εθελοντές-τουρίστες.

Λέξεις κλειδιά:

Τουρισμός, εθελοντισμός, voluntourism, κίνητρα, AIESEC

ABSTRACT

The following research focuses on “Volunteering as a motivation for tourist visits, case study AIESEC”. Tourism is a complex social and economic phenomenon and that is why it varies from country to country depending on their resources their economy. That is why it represents a part of consumption, also a part of productive activities, and affects the trade balance. Regarding employment in tourism is mainly seasonal and contributes to the fight against unemployment in countries where tourism plays a leading role. Over the years, the need to create new forms of tourism with the aim of meeting the tastes of all tourists became more and more intense.

The purpose of this research is to examine the connection between volunteering and tourism and to see how volunteering works as a motivation for tourist visits. AIESEC was used as a case study. Our research shows the evolution of voluntourism but also how AIESEC can be improved to attract more volunteer-tourists.

Keywords:

Tourism, volunteering, voluntourism, motives, AIESEC

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η πραγματοποίηση και ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας υλοποιήθηκε με τη βοήθεια ενός συνόλου ανθρώπων στους οποίους θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου. Πρώτα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή Μιχαήλ Ζουμπουλάκη, αλλά και τα μέλη της Επιτροπής, για την πολύτιμη βοήθεια, την υποστήριξη και την προσφορά ώστε να ολοκληρωθεί η παρούσα διπλωματική. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους εκπροσώπους από όλες τις AIESEC που δέχτηκαν ν' απαντήσουν τις ερωτήσεις μου. Αξίζει να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις και αναφέρονται πλήρως όλες οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	9
Κεφάλαιο 1: Θεωρητικό/ Εννοιολογικό πλαίσιο.....	11
1.1 Ο ορισμός του τουρισμού.....	11
1.2 Η τουριστική ανάπτυξη περιοχών σε στάδια.....	13
1.3 Οι ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	15
Κεφάλαιο 2: Εθελοντισμός και τουρισμός.....	18
2.1 Ο εθελοντισμός.....	18
2.2 Ο εθελοντισμός ως εναλλακτική μορφή τουρισμού.....	20
2.3 Η ανάπτυξη του voluntourism.....	23
2.4 Οργανισμοί και προγράμματα εθελοντισμού.....	28
Κεφάλαιο 3: Μελέτη περίπτωσης η AIESEC.....	33
3.1 Η AIESEC ως οργανισμός.....	33
3.2 Ο εθελοντισμός μέσω της AIESEC.....	35
3.3 Τα κίνητρα που ωθούν τους νέους να ταξιδεύουν μέσω της AIESEC.....	37
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία.....	40
4.1 Ποσοτική και ποιοτική έρευνα.....	40
4.2 Οι συνεντεύξεις.....	41
Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας.....	43
5.1 Εισαγωγή.....	43
5.2 Το προφίλ των ερωτηθέντων.....	44
5.3 Αποτελέσματα έρευνας.....	46
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα και προτάσεις.....	64
6.1 Συμπεράσματα έρευνας.....	64

6.2 Προτάσεις.....	67
Παράρτημα.....	68
Βιβλιογραφία.....	70
Ξενόγλωσση.....	70
Ελληνική.....	73
Πηγές από το διαδίκτυο.....	74

Κατάλογος διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Η εξέλιξη του τουριστικού προϊόντος

Διάγραμμα 2: Απαντήσεις στο αν επηρέασε ο Covid-19 τα προγράμματα

Διάγραμμα 3: Αποτελέσματα για το αν ο διαδικτυακός εθελοντισμός

καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό

Διάγραμμα 4: Ποσοστό συμμετεχόντων σχετικά με το αν θα επέλεγαν τις διακοπές ή την εθελοντική εργασία

Κατάλογος εικόνων

Εικόνα 1: Εθελοντικός τουρισμός, η νέα τάση στα ταξίδια

Εικόνα 2: Τα ερείπια από το σεισμό στο Νεπάλ

Εικόνα 3: Action Aid Hellas Greece

Εικόνα 4: AIESEC: The World's largest Youth Organisation

Εικόνα 5: WWF

Εικόνα 6: MSF

Εικόνα 7: Earthwatch

Εικόνα 8: Η AIESEC στην Ελλάδα

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Το προφίλ των συμμετεχόντων και τα χαρακτηριστικά τους στην έρευνα

Πίνακας 2: Λόγοι επιλογής της AIESEC

Πίνακας 3: Αξίες της AIESEC που ταυτίζονται οι ερωτώμενοι

Πίνακας 4 Απαντήσεις εθελοντών σχετικά με το εθελοντικό πρόγραμμα που συμμετείχαν

Πίνακας 5: Λόγοι επιλογής προγράμματος

Πίνακας 6: Ανάγκες που καλύπτονται από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα

Πίνακας 7: Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα από τη συμμετοχή των εθελοντών στα προγράμματα

Πίνακας 8: Απαντήσεις για το αν θα επέλεγαν ξανά κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα και με ποιο κριτήριο

Αρκτικόλεξα

ΜΚΟ : Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό κομμάτι της οικονομίας μιας χώρας. Πολλές χώρες όπως και η Ελλάδα, αυξάνουν τα έσοδα τους εξαιτίας του. Επιπλέον, αποτελεί έναν κλάδο όπου προσφέρονται θέσεις εργασίας σε πολλούς ανθρώπους, βοηθώντας στην καταπολέμηση της ανεργίας. Ωστόσο, ο τουρισμός για να μπορέσει να είναι πιο αποτελεσματικός και να καλύπτει τις ανάγκες των τουριστών αναπτύσσει και άλλες μορφές τουρισμού εκτός από τον παραδοσιακό όπως είναι: ο αγροτουρισμός, ο επαγγελματικός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός, ο θαλάσσιος τουρισμός και ο ιαματικός τουρισμός.

Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί και ο εθελοντικός τουρισμός, ο οποίος παρουσιάζεται με τον όρο voluntourism. Μέσα από αυτό του είδους τουρισμού οι άνθρωποι έχουν την ευκαιρία να ταξιδέψουν σε μια άλλη χώρα προσφέροντας τη βοήθεια τους ως εθελοντές. Έτσι μένουν για ένα χρονικό διάστημα εκεί, γνωρίζουν το μέρος και την κουλτούρα και ταυτόχρονα συμμετέχουν στα κοινωνικά δρώμενα, στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων ή σε πολιτιστικές οργανώσεις ως ενεργά μέλη και όχι σαν απλοί παρατηρητές. Όλα αυτά περιγράφονται αναλυτικά στα επόμενα κεφάλαια.

Συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται το θεωρητικό/ εννοιολογικό πλαίσιο της παρούσας εργασίας. Αναλυτικά, υπάρχει ο ορισμός του τουρισμού, η τουριστική ανάπτυξη περιοχών σε στάδια και οι ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αναπτύσσονται και προσελκύουν τους τουρίστες..

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια αναλυτική αναφορά στον εθελοντισμό και τον τουρισμό, δηλαδή της σχέσης που δημιουργείται μεταξύ αυτών των δύο όρων. Αναλυτικότερα, περιγράφεται η έννοια του εθελοντισμού, ο εθελοντισμός ως εναλλακτική μορφή τουρισμού ενώ στη συνέχεια γίνεται αναφορά στον όρο voluntourism περιγράφοντας την ανάπτυξη του και τις επιδράσεις του. Τέλος, αναφέρονται οι οργανισμοί και τα προγράμματα εθελοντισμού που κινητοποιούν τους ανθρώπους να συμμετάσχουν σ' αυτά.

Μελέτη περίπτωσης της εργασίας είναι η AIESEC. Στο τρίτο κεφάλαιο λοιπόν ασχολούμαστε με το συγκεκριμένο οργανισμό. Στην αρχή αναφέρουμε μερικά πράγματα για τον οργανισμό και τα προγράμματα του, μετά για τον εθελοντισμό μέσω της AIESEC και τι πετυχαίνουν οι εθελοντές μέσω αυτού και ύστερα για τα κίνητρα που ωθούν τους νέους να ταξιδεύουν μέσω της AIESEC και γιατί ουσιαστικά επιλέγουν το συγκεκριμένο οργανισμό.

Στο τέταρτο κεφάλαιο υπάρχει η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην εργασία. Σκοπός της έρευνας ήταν ν' απαντήσουμε στο ερώτημα αν ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο τουριστικής επίσκεψης. Αρχικά, γίνεται μια εισαγωγή στην ποιοτική και στην ποσοτική έρευνα και στη συνέχεια αναλύεται ο όρος της συνέντευξης. Η έρευνα μας πρόκειται για ποιοτική έρευνα στην οποία ακολουθήθηκε η διερευνητική μελέτη περίπτωσης, καθώς τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη μέθοδο των συνεντεύξεων.

Στη συνέχεια, στο πέμπτο κεφάλαιο, αναφέρονται τ' αποτελέσματα της έρευνας, η οποία διεξάχθηκε σ' ένα δείγμα εθελοντών της AIESEC, 12 ατόμων από διαφορετικές χώρες και σε διαφορετικές ηλικίες. Στη αρχή γίνεται μια εισαγωγή, μετά αναφέρεται το προφίλ των ερωτηθέντων και στη συνέχεια τ' αποτελέσματα της έρευνας.

Στο έκτο κεφάλαιο, αναφέρονται τα συμπεράσματα της έρευνας τα οποία προκύπτουν τόσο από το θεωρητικό όσο και από το ερευνητικό υπόβαθρο. Φυσικά και η εργασία κλείνει με κάποιες προτάσεις οι οποίες έχουν ως στόχο ο οργανισμός της AIESEC να βελτιωθεί ώστε ν' ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό και να δημιουργήσει περισσότερα προγράμματα ώστε ν' αναπτυχθεί περισσότερο ο εθελοντικός τουρισμός.

Τέλος, υπάρχει και ένα παράρτημα με τις ερωτήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Επίσης, αναφέρεται όλη η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα μας. Δηλαδή η ξενόγλωσση βιβλιογραφία, η ελληνική βιβλιογραφία και οι πηγές από το διαδίκτυο.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ/ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1 Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός ορίζεται ως *«ένα σύστημα που εμπεριέχει την εθελούσια μετάβαση και προσωρινή παραμονή ενός ατόμου σε διαφορετικό τόπο από τον τόπο διαμονής του»* (Leiper, 1979). Ο τουρισμός είναι μια οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα *«...ουσιώδης για τη ζωή των λαών λόγω των έμμεσων επιδράσεων της στους τομείς της κοινωνίας, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της οικονομίας αλλά και των διεθνών σχέσεων»* (WTO, 1980).

Παρόλα αυτά, οι Mathieson & Wall (1982), παρουσιάζουν τον τουρισμό ως *«την προσωρινή μετακίνηση σε τόπους εκτός της μόνιμης κατοικίας και εργασίας, τις δραστηριότητες, που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής της παραμονής και τις παρεχόμενες διευκολύνσεις για την κάλυψη των τουριστικών αναγκών»*. Ωστόσο, ο τουρισμός προσδιορίζεται με όρους που αφορούν είτε τις δραστηριότητες των τουριστών/επισκεπτών είτε τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών, δηλ. με όρους προσφοράς ή ζήτησης (WTO, 1992:10).

Από την άλλη πλευρά, ο τουρισμός είναι μια μορφή αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου την οποία ο κάθε άνθρωπος επιλέγει να διαθέσει με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι μακριά από τις ευθύνες και τον εργασιακό του χώρο. Φυσικά, το ταξίδι έχει τις βάσεις του στην αρχαιότητα καθώς ξεκίνησε να πραγματοποιείται αρχικά για εμπορικούς λόγους αλλά στη συνέχεια ανακάλυψαν τη σημασία του να ταξιδεύουν και έκαναν ταξίδια για αναψυχή (Βαρβαρέσος, 1998).

Τα ταξίδια ξεκίνησαν να πραγματοποιούνται για εμπορικούς λόγους, στη συνέχεια όμως ανακαλύφθηκαν και άλλες ανάγκες που καλύπτονταν με αποτέλεσμα να ξεκινήσουν τα ταξίδια με σκοπό την αναψυχή (Βαρβαρέσος, 1998). Επιπλέον, αποτελεί πηγή εσόδων για πολλές χώρες, όπως για παράδειγμα η Ελλάδα, με αποτέλεσμα να είναι ένας αναπτυσσόμενος τομέας της οικονομίας. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα, προσφέρει τον ήλιο, τη θάλασσα, τον πολιτισμό και την ιστορία κάνοντάς την έναν ελκυστικό προορισμό.

Ο τουρισμός είναι ένα πολύπλοκο κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο το οποίο ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του παρατηρητή μπορεί να έχει τις ανάλογες έννοιες. Από την πλευρά του τουρίστα ο τουρισμός αποτελεί ευκαιρία για ψυχαγωγία και ξεκούραση. Από την πλευρά της χώρας υποδοχής αποτελεί πηγή συναλλαγματικής εισροής, ενώ από

επιχειρηματική πλευρά αποτελεί δραστηριότητα που προσφέρει κέρδος. Επίσης, ο τουρισμός είναι ένας κλάδος που προσφέρει αρκετές θέσεις εργασίας, συντελεί στην εισροή συναλλάγματος, οδηγεί στη βελτίωση των υποδομών, τις εγκαταστάσεις και τις επιχειρήσεις.

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό είναι ότι ο τουρισμός είναι συνήθως εποχικός και κατά συνέπεια υπάρχουν διαφορές στη ζήτηση σε διαφορετικές περιόδους (Ηγουμενάκης και Κραβαρίτης, 2004). Ένα ακόμα χαρακτηριστικό του τουρισμού είναι ότι αφορά διαφορετικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τουρίστες όπως είναι η φιλοξενία των ατόμων, η μετακίνηση τους, η διατροφή τους, η διασκέδαση τους και η διανομή τους. Έτσι οι Ακριβός & Σαλεσιώτης (2007), υποστηρίζουν ότι η τουριστική βιομηχανία δημιουργεί πολλά πλεονεκτήματα σε κάθε τουριστικό προορισμό.

Η λέξη τουρισμός προέρχεται από τη λέξη «tour», η οποία είναι γαλλικής προέλευσης και σημαίνει «γύρος». Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιού και Τουρισμού (World Travel & Tourism Council [WTTC]) (2015), *«ο τουρισμός είναι η μεγαλύτερη βιομηχανία στον κόσμο η οποία φαίνεται ν' αυξάνεται συνεχώς μέσα στον 21ο αιώνα, η επίδραση του οποίου αναγνωρίζεται από τις κυβερνήσεις όλου του κόσμου δίνοντας του ποικίλους ορισμούς»*.

Επιπλέον, ο τουρισμός συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τον πολιτισμό, ο οποίος επηρεάζεται. Αναλυτικά, ο πολιτισμός παρέχει στον τουρισμό: τους αρχαιολογικούς χώρους και τα αρχαιολογικά μουσεία, τα λαογραφικά μουσεία, τους θρησκευτικούς τόπους λατρείας, τα ετήσια φεστιβάλ, τους αρχιτεκτονικούς οικισμούς και ό,τι σχετίζεται με την τέχνη, τη μουσική και το χορό. Αυτό, ωστόσο, έχει και συνέπειες όπως η εμπορευματοποίηση της κουλτούρας, οι φθορές αρχαιολογικών και θρησκευτικών χώρων.

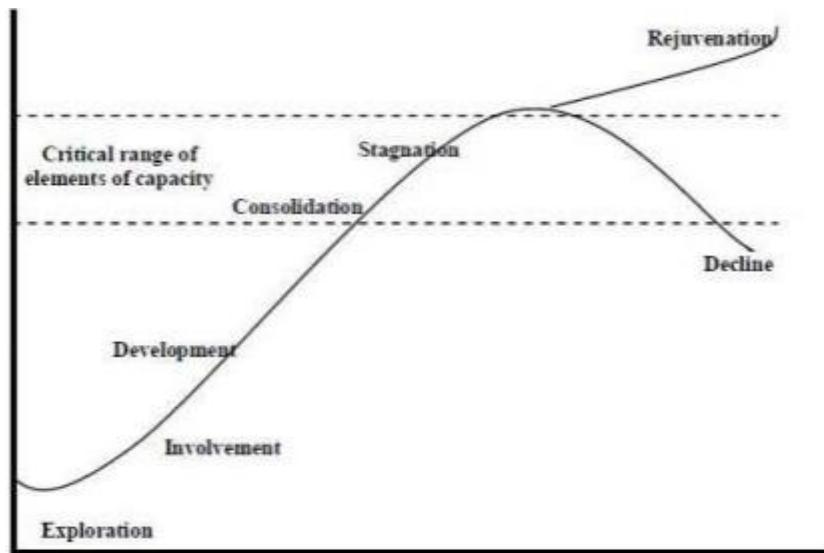
1.2 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΣΤΑΔΙΑ

Τα στάδια τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής σύμφωνα με τον Butler (1980) είναι:

1. *Εξερεύνηση (exploration)*: Το πρώτο στάδιο είναι η εξερεύνηση, το οποίο αποτελείται από έναν μικρό αριθμό επισκεπτών ο οποίος προσελκύεται από τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του τουριστικού προορισμού. Ο προορισμός διαθέτει περιορισμένη πρόσβαση και τις βασικές τουριστικές εγκαταστάσεις. Επομένως, αυτοί οι τουρίστες χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες εγκαταστάσεις για διαμονή και αναπτύσσουν προσωπική επαφή με τους κατοίκους της περιοχής. Οι περιοχές αυτές δε διαφημίζονται με κάποιον τρόπο και φυσικό τους χαρακτηριστικό είναι η φυσική τους ομορφιά γι' αυτό εξάλλου τις επισκέπτονται ο τουρίστες.
2. *Συμμετοχή (involvement)*: Το δεύτερο στάδιο είναι η συμμετοχή στο οποίο ο αριθμός των τουριστών αυξάνεται όλο και περισσότερο και οι κάτοικοι της περιοχής συμμετέχουν στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών, περιμένοντας ένα εισόδημα από αυτές. Στόχος είναι η προσέλκυση τουριστών μέσω της διαφήμισης της περιοχής, ο σχηματισμός μιας εποχικής περιόδου επισκεψιμότητας και η αναγνώριση της ταυτότητας του target group τουριστών στο οποίο απευθύνεται. Οι τοπικές κοινωνίες αρχίζουν ν' αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα του τουρισμού και τον χρησιμοποιούν ως μέσο ανάπτυξης. Η διαμονή και η εστίαση αποκτούν καλύτερες υποδομές.
3. *Ανάπτυξη (development)*: Το τρίτο στάδιο είναι η ανάπτυξη, όπου ο αριθμός των τουριστών είναι μεγάλος υπερβαίνοντας πολλές φορές το μόνιμο πληθυσμό. Οι ντόπιοι εμπλέκονται όλο και λιγότερο στον έλεγχο της τουριστικής ανάπτυξης, ενώ οι ξένες εταιρείες δραστηριοποιούνται όλο και περισσότερο σε έργα υποδομής και τουριστικές εγκαταστάσεις. Επιπλέον, η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών ενισχύοντας την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Φυσικά, σ' αυτό το στάδιο συμβάλλουν τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια της περιοχής, οι tour-operators και οι ντόπιοι επιχειρηματίες.
4. *Ενοποίηση (consolidation)*: Το τέταρτο στάδιο είναι η ενοποίηση κατά το οποίο ο τουρισμός είναι πλέον σημαντικό κομμάτι της τοπικής οικονομίας. Ωστόσο, ο ρυθμός αύξησης των επισκεπτών αλλά και οι υπηρεσίες που τους παρέχονται μειώνονται. Οι προσπάθειες μάρκετινγκ διευρύνονται, προκειμένου να ενισχυθεί

η διεθνής 'διαφημιστική εικόνα' της περιοχής. Η τοπική κοινωνία έχει την αίσθηση ότι έχει χάσει τον έλεγχο της τουριστικής βιομηχανίας, ενώ παράλληλα οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους τουρίστες είναι πλέον τυποποιημένες. Η περιοχή έχει αποκτήσει διεθνή χαρακτήρα καθώς πολλές υποδομές ανήκουν σε διεθνείς επιχειρήσεις. Η ντόπια κουλτούρα πολλές φορές αλλοιώνεται καθώς υπάρχουν πολλοί επισκέπτες αλλά το εισόδημα των ντόπιων σημειώνει σημαντικές αυξήσεις. Χαρακτηριστικό του σταδίου αυτού είναι η ανάδειξη των πολιτισμικών χαρακτηριστικών της περιοχής μέσα από τη δημιουργία αριστουργημάτων. Δημιουργούνται φυσικά και προβλήματα καθώς οι κάτοικοι αυτών των περιοχών πρέπει να είναι πιο ενεργοί καθώς οι περισσότερες περιοχές από αγροτικές μετατρέπονται σε αστικές.

5. *Στασιμότητα (stagnation)*: Το πέμπτο στάδιο είναι η στασιμότητα στο οποίο ο προορισμός έχει φτάσει στο μέγιστο δυνατό αριθμό επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα των πόρων και εγκαταστάσεων βρίσκεται σε οριακό σημείο με αποτέλεσμα να εντείνονται οι αρνητικές επιπτώσεις. Η περιοχή διαθέτει μια 'διαφημιστική εικόνα' στη διεθνή αγορά, η δημοτικότητα της οποίας σταδιακά φθίνει. Τα φυσικά και αυθεντικά πολιτιστικά αξιοθέατα έχουν πιθανώς αλλοιωθεί. Οι τουρίστες πλέον αναζητούν νέους τόπους που θα πληρούν τις επιθυμίες τους. Δηλαδή δεν αποτελεί άλλο την τάση της εποχής. Δηλαδή να βρίσκεται στις πρώτες επιλογές των επισκεπτών. Ουσιαστικά αυτό είναι το τελικό στάδιο του κύκλου ζωής που περνάει ο προορισμός. Στη συνέχεια, ακολουθεί η παρακμή και μετά η αναζωογόνηση.
6. *Παρακμή (decline)*: Το έκτο στάδιο είναι η παρακμή στο οποίο ο προορισμός δεν είναι σε θέση να ανταγωνιστεί νεότερους προορισμούς και συρρικνώνεται. Αρκετές τουριστικές εγκαταστάσεις σταματούν τη λειτουργία τους, καθώς η περιοχή γίνεται λιγότερο ελκυστική για τους τουρίστες και η ποιότητα ζωής όλο και πιο πολύ υποβαθμίζεται.

Διάγραμμα 1 Η εξέλιξη του τουριστικού προϊόντος
Πηγή: Butler (1980)

1.3 ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, αποτελούν τμήμα των ειδικών μορφών και χαρακτηρίζονται επίσης από την ύπαρξη ενός κυρίαρχου ειδικού κινήτρου στη ζήτηση, το οποίο συνδέεται με συγκεκριμένα θέματα όπως: φυσιολατρία, ταξίδια περιπέτειας, αθλητισμός, περιήγηση, περιβάλλον, γνωριμία με την τοπική παράδοση. Αναλυτικά, μερικές από τις σύνηθες μορφές που παρουσιάζονται στην Ελλάδα είναι:

- Αγροτουρισμός: Με τον αγροτουρισμό αναπτύσσονται δραστηριότητες και έτσι βρίσκουν απασχόληση οι νέοι, οι αγρότισσες, οι κάτοικοι των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Έτσι, οι κάτοικοι των αστικών περιοχών έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να ξεφύγουν από τις δυσκολίες της καθημερινότητας και οι αγρότες παράλληλα αποκτούν ένα συμπληρωματικό εισόδημα (Ιακωβίδου, 2002).
- Επαγγελματικός τουρισμός: Αποφέρει μεγάλες οικονομικές συναλλαγές. Είναι μεγάλος ο αριθμός εκείνων που ταξιδεύουν συχνά για να πραγματοποιήσουν τα επαγγελματικά τους ζητήματα. Αυξάνεται διεθνώς η ζήτηση για την οργάνωση και διεξαγωγή διαφόρων ειδών συνεδρίων και εκθέσεων στη χώρα αυτή, με αποτέλεσμα τα έσοδα της τουριστικής οικονομίας και γενικά η οικονομία της χώρας ν' ανεβαίνουν.
- Πολιτιστικός τουρισμός: Έχει σαν κύρια τουριστική δραστηριότητα την επαφή, την γνωριμία, γνώση και απόλαυση του πολιτιστικού πολιτισμού των τουριστικών προορισμών μέσα από επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς

χώρους, παραδοσιακούς οικισμούς, ιστορικά μνημεία αλλά και παρακολούθηση εκδηλώσεων και μουσικών συναυλιών.

- Θρησκευτικός τουρισμός: Ομαδικές μετακινήσεις για προσκύνημα ιερών τόπων, τέλεση αθλητικών αγώνων, μακροχρόνιες πολιτικές εκστρατείες και σταυροφορίες, αλλά και ατομικά επιμορφωτικά και θεραπευτικά ταξίδια αποτελούν το θρησκευτικό τουρισμό. Μέσω του θρησκευτικού τουρισμού οι επισκέπτες έρχονται σε επαφή με το θρησκευτικό πλούτο, τα μνημεία και τους χώρους θρησκευτικής σημασίας.
- Γαστρονομικός τουρισμός: Η σχέση της γαστρονομίας με τον τουρισμό είναι αρκετά σύνθετη. Σύμφωνα με το ΣΕΤΕ (2009), *«η προσφορά καλής κουζίνας αποτελεί απόλαυση και τμήμα της πολιτιστικής ταυτότητας ενός τόπου, αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός καταναλωτών που επιθυμούν να μάθουν περισσότερα για την τοπική γαστρονομία και υπάρχουν τουρίστες που έχουν ως ταξιδιωτικό κίνητρο τις δραστηριότητες γαστρονομικού ενδιαφέροντος»*.
- Θαλάσσιος τουρισμός: Περιλαμβάνει το σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων, ψυχαγωγίας και αναψυχής που διεξάγονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής τουριστών. Η κρουαζιέρα και η ιδιωτική θαλάσσια περιήγηση αποτελούν τα κυριότερα προϊόντα της εν λόγω μορφής τουρισμού. Επίσης, ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελείται και από τον τουρισμό των θαλάσσιων σπόρ.
- Ιαματικός τουρισμός: Το σύνολο οργανωμένων δράσεων, με βασικό στοιχείο τη χρήση του ιαματικού φυσικού πόρου (νερό, πηλός), με στόχο τη διατήρηση της σωματικής και ψυχικής υγείας. Η χώρα μας έχει πολύ μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης, καθώς η φύση εκτός από σπάνια τοπία και ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές χάρισε στην Ελλάδα και πηγές με σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά λουτρά αποτελούν μέρος του εθνικού πλούτου της.
- Εθελοντικός τουρισμός: Ο εθελοντισμός τουρισμός αφορά την πραγματοποίηση ταξιδιών με σκοπό την παροχή βοήθειας και την βελτιστοποίηση του συγκεκριμένου προορισμού.

Ο τουρισμός αποτελεί ένα είδος αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου. Τα ταξίδια ξεκίνησαν να πραγματοποιούνται για εμπορικούς λόγους ωστόσο στη συνέχεια ανακαλύφθηκαν και άλλες μορφές τουρισμού. Μια από αυτές είναι ο εθελοντικός τουρισμός ο οποίος θ' αναλυθεί περισσότερο στο επόμενο κεφάλαιο.

Εικόνα 1 Εθελοντικός τουρισμός, η νέα τάση στα ταξίδια

Πηγή: www.tourismtoday.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Ο εθελοντισμός ορίζεται ως η δραστηριότητα που αναπτύσσεται με βάση το συμφέρον της ομάδας και όχι το ατομικό κέρδος. Το κίνημα του εθελοντισμού, λοιπόν, προσφέρει ελπίδα με τον τρόπο που αναδύεται, καθώς πολλές φορές προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες που το ίδιο το κράτος δεν μπορεί να προσφέρει. Όπως είναι γνωστό, άλλα μέρη και τομείς ευημερούν ενώ άλλα πάσχουν. Εξαιτίας αυτού, λοιπόν, ο εθελοντισμός όλο και αυξάνεται και γίνεται πιο χρήσιμος σε διάφορες χώρες.

Αυτό γίνεται αντιληπτό καθώς οι εθελοντές είναι οποιασδήποτε ηλικίας, οικονομικής κατάστασης και ακαδημαϊκού υπόβαθρου επομένως όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν. Συγκεκριμένα, οι εθελοντές μπορούν να προσφέρουν για εγγενείς ή εξωγενείς λόγους αποκτώντας κίνητρα από την ίδια τους την πράξη. Γι' αυτό παρατηρείται ότι οι άνθρωποι που συμμετέχουν σε εθελοντικά προγράμματα είναι περισσότερο χαρούμενοι και ικανοποιημένοι με τη ζωή τους.

Ο εθελοντισμός αποτελεί μια εκδήλωση κοινωνικής συμπεριφοράς όπου το άτομο αξιοποιεί τον ελεύθερο του χρόνο ποιοτικά προσφέροντας τις υπηρεσίες του χωρίς να έχει για αντάλλαγμα κάποια χρηματική συνεισφορά. Μπορεί κάποιος να πει ότι ο εθελοντισμός είναι η προέκταση της ατομικής συμπεριφοράς των συμμετεχόντων στους άλλους (Brudney 1990:3). Σ' αυτό στηρίζεται και η άποψη ότι ο εθελοντισμός οφείλει να περιέχει ανεπίσημες συμπεριφορές, όπως είναι η βοήθεια ενός ηλικιωμένου, σύμφωνα με τους Cnaan and Amroffell (1994). Επιπλέον, περιλαμβάνει και τη φιλανθρωπία όταν οι εθελοντές δρουν και συμμετέχουν ενεργά, προσφέροντας παροχές και καλύπτοντας τα κενά της κοινωνίας που δεν μπορεί να καλύψει το ίδιο το κράτος.

Το 2001 ονομάστηκε Διεθνές Έτος Εθελοντισμού από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και η 5η Δεκεμβρίου ορίστηκε ως η Διεθνή ημέρα εθελοντισμού. Η έννοια 'εθελοντισμός' είναι ευρεία, καθώς εμπεριέχεται σ' αυτή μέχρι και η εθελοντική αιμοδοσία. Παρόλα αυτά, ο εθελοντισμός επεκτείνεται και σε άλλους τομείς όπως ο αθλητισμός, η οικολογία, οι φυσικές καταστροφές, η ψυχολογία αλλά και σε κοινωνικά φαινόμενα όπως ο αλκοολισμός και ο εθισμός στα ναρκωτικά.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών υπάρχουν τριών ειδών εθελοντικά προγράμματα: ο εθελοντισμός στην ίδια τη χώρα του εθελοντή, ο εθελοντισμός στο εξωτερικό και ο διαδικτυακός εθελοντισμός. Για να συμμετάσχει κάποιος σε πρόγραμμα εθελοντισμού θα πρέπει η χώρα του να υπάρχει στη λίστα χωρών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Έτσι, οι επαγγελματίες που θέλουν να μοιραστούν τις γνώσεις τους και να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα και συνταξιοδοτημένα στελέχη επιχειρήσεων μπορούν να συμμετέχουν σε εθελοντικά προγράμματα εντός της χώρας τους αλλά και σε χώρες του εξωτερικού που έχουν ανάγκη.

Παρόλ'αυτά, το διαδίκτυο αποτελεί ένα μέσον κοινωνικοποίησης των ατόμων. Αυτό οδήγησε τους Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς να εκμεταλλευτούν αυτό το πλεονέκτημα λόγω έλλειψης πόρων που έχουν και να δημιουργήσουν ευκαιρίες για τους εθελοντές μέσω του διαδικτυακού εθελοντισμού (Pinho & Macedo, 2006). Όσον αφορά το διαδικτυακό εθελοντισμό, δημιουργήθηκε με σκοπό να συμμετέχουν άτομα τα οποία δεν μπορούν να είναι εθελοντές με άλλον τρόπο, λόγω προσωπικών ή επαγγελματικών ζητημάτων. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών δημιούργησε το συγκεκριμένο πρόγραμμα με σκοπό οι ενδιαφερόμενοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους διαδικτυακά, χωρίς να χρειάζεται να μετακινηθούν, ενώ απαραίτητα είναι: ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, η πρόσβαση στο διαδίκτυο, η ευχέρεια γραπτού και προφορικού λόγου, η γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας, η γνώση του προγραμματισμού, η υπευθυνότητα και η συνέπεια.

Σε κάθε περίπτωση οι εθελοντές έχουν κυρίως συνεργατικές σχέσεις παρά φιλικές. Γίνονται μέλη κάποιου οργανισμού, συμμετέχουν στις υπηρεσίες του, αναλαμβάνουν εξειδικευμένους ρόλους και έχουν ως στόχο να ολοκληρώσουν και να διεκπεραιώσουν κάποιον σκοπό. Σύμφωνα με την προσωπική μου εμπειρία ως εθελόντρια της AIESEC, ο εθελοντισμός αποτελεί μια μορφωτική δράση η οποία δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να συμμετέχουν σε επαγγελματικές και επικοινωνιακές δραστηριότητες, εμπλουτίζει το περιεχόμενο της ζωής τους και τους μετατρέπει σε ενεργά μέλη στην εργασία και στη ζωή.

Αρχικά, για να γίνει κάποιος εθελοντής χρειάζεται να διαθέτει ελεύθερο χρόνο και να μπορεί ν' ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του συγκεκριμένου οργανισμού. Ο εθελοντισμός έχει πολλά πλεονεκτήματα και για τον ίδιο τον εθελοντή και για την κοινωνία. Ωστόσο, ο πρώτος επωφελείται περισσότερο καθώς έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει καινούργια άτομα και να δημιουργήσει καινούργιες φιλίες, έχει τη δυνατότητα

να ταξιδέψει και να γνωρίσει καινούργιους πολιτισμούς, ήθη και αξίες, ν' αποκτήσει καινούργιες δεξιότητες και φυσικά ν' αποκτήσει εργασιακή εμπειρία που θα τον βοηθήσει να βελτιωθεί και ν' αποκτήσει μια καριέρα.

Επιπρόσθετα, οι εθελοντές ουσιαστικά είναι αυτοί που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς χρηματικό αντίτιμο. Το να είναι κάποιος εθελοντής σημαίνει ότι προσφέρει και βοηθάει κάποιον που το έχει πραγματικά ανάγκη. Επίσης, συμβάλλει στο να γίνει η κοινωνία καλύτερη και πιο δίκαιη. Αποκτά καινούργιες εμπειρίες και συναναστρέφεται με καινούργιους ανθρώπους, επικοινωνεί μαζί τους και μαθαίνει να σέβεται και ν' αποδέχεται τη διαφορετικότητα. Αισθάνεται χρήσιμος, συμπονάει, συμπαραστέκεται και αναπτύσσει μεγαλύτερη ενσυναίσθηση για τους γύρω του.

Επομένως, δεν μπορεί κάποιος ν' αποκαλέσει τον εθελοντισμό ως απλήρωτη εργασία, ως επαγγελματική ειδικότητα, ως ευκαιρία για συμμετοχή στα πολιτικά δρώμενα, ως χόμπι με σκοπό το προσωπικό όφελος και ως ενασχόληση με σκοπό το κέρδος.

Εθελοντικές δράσεις υλοποιούν οι οργανώσεις (ΜΚΟ), οι σύλλογοι, οι ομάδες πολιτών και οι εθελοντές.

Έτσι, λοιπόν, ο εθελοντισμός αποτελεί μια κοινωνική δράση η οποία συνδέει τα άτομα με την κοινωνία. Μέσα από αυτόν τα μέλη παίρνουν διάφορα μαθήματα σχετικά με τη ζωή με σημαντικότερα το σεβασμό, την αποδοχή της διαφορετικότητας και την ισότητα. Η σχέση που δημιουργείται μεταξύ του εθελοντή και της κοινωνία είναι αμφίδρομη.

2.2 Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Συχνά η έννοια του εθελοντισμού συνδέεται με έννοιες όπως ο αλτροϊσμός και η αυτοανάπτυξη καθώς οι εθελοντές πιστεύουν ότι έχουν πετύχει το σκοπό τους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους (Sheard, 1992; Wearing, 2001). Οι Wearing και Neil (2000) υποστηρίζουν ότι ο εθελοντικός τουρισμός χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες: πρώτον ο εθελοντικός τουρισμός είναι μια προσωπική εμπειρία την οποία οι τουρίστες επιλέγουν για να έχουν διαφορετικά κίνητρα. Δεύτερον, η εμπειρία αυτή δεν ωφελεί μόνο τον ίδιο το συμμετέχοντα αλλά και την κοινότητα που λαμβάνει μέρος. Τρίτον, η συμμετοχή σε εθελοντικό πρόγραμμα μπορεί να προσφέρει αλλαγές στη ζωή του εθελοντή αλλά και να τον οδηγήσει να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητα του.

Ο εθελοντικός τουρισμός, λοιπόν, δίνει την ευκαιρία στους ανθρώπους να ταξιδέψουν σε όλο τον κόσμο για έναν καλό σκοπό. Έχουν δηλαδή την ευκαιρία να επισκεφτούν ένα μέρος απολαμβάνοντας τη φυσική του ομορφιά, ενώ παράλληλα μπορούν να προσφέρουν βοήθεια στην πανίδα, τη χλωρίδα και γενικά στη βελτίωση συνθηκών τόσο των ζώων όσο και των ανθρώπων. Επιπρόσθετα, λόγω της προσωπικής μου εμπειρίας, ο εθελοντικός τουρισμός αποτελεί εκτός των άλλων και ένα είδος αναψυχής έχοντας πολλαπλά οφέλη. Μερικά από αυτά είναι η ηθική ικανοποίηση των συμμετεχόντων, η προσωπική τους ανάπτυξη καθώς έχουν την ευκαιρία να κάνουν μια ενδοσκόπηση και αναθεωρήσουν ορισμένες αξίες και ήθη, η μείωση της κατάθλιψης, η δυνατότητα γνωριμίας με ανθρώπους από άλλες χώρες και πολιτισμούς, η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων που θα τους βοηθήσει στην υπόλοιπη ζωή τους και θα τους αυξήσει τις επαγγελματικές ευκαιρίες.

Ο εθελοντικός τουρισμός περιλαμβάνει όλους εκείνους τους τουρίστες που συμμετέχουν σε οργανωμένα προγράμματα κάνοντας τις διακοπές τους, ενώ παράλληλα προσφέρουν βοήθεια, ανακούφιση και συμμετέχουν στην αποκατάσταση περιβαλλοντικών προβλημάτων της κοινωνίας (Wearing, 2001). Επιπλέον, αποτελεί μια βασική μορφή του εναλλακτικού τουρισμού (Brown & Morrison, 2003; Wearing, 2001,). Ο εθελοντικός τουρισμός μπορεί να έχει πολλές μορφές όπως ένα βραχυπρόθεσμο έργο (Simpson, 2004), ή «mini-mission» (Brown & Morrison, 2003), ή πρόγραμμα περιβαλλοντικής έρευνας (Ellis, 2003) και πρόγραμμα πολιτιστικής κληρονομιάς (Lyons, 2003).

Η εξέλιξη της κοινωνίας οδήγησε στην ανακάλυψη νέων μορφών τουρισμού με σκοπό να καλυφθούν περισσότερες ανάγκες. Τα κοινωνικά φαινόμενα και η μόλυνση του περιβάλλοντος ενίσχυσαν την οικολογική και κοινωνική ευθύνη των ανθρώπων. Η συγχώνευση του εθελοντισμού με τον τουρισμό είναι αποτέλεσμα της ζήτησης των τουριστών για έναν άλλον τύπο διακοπών με σκοπό ν' αποκτήσουν καινούργιες εμπειρίες (Lyons & Wearing, 2008).

Ο εθελοντικός τουρισμός αφορά ταξίδια σε προορισμούς παρέχοντας βοήθεια στις κοινότητες με σκοπό ν' ανακάμψουν μετά από μια φυσική καταστροφή. Όταν αυτός ο τύπος εθελοντισμού γίνεται με σωστό και ηθικό τρόπο μπορεί να βοηθήσει στην επιβίωση και τη διατήρηση ενός προορισμού προσφέροντας μια αξέχαστη εμπειρία στους εθελοντές. Όπως είναι κατανοητό, όταν σ' ένα τουριστικό μέρος γίνεται μια καταστροφή όπως πυρκαγιά, πλημμύρα ή σεισμός, οι τουρίστες απομακρύνονται απ' αυτό με σκοπό

να σώσουν τον ίδιο τους τον εαυτό. Ωστόσο, υπάρχουν άνθρωποι που έχουν την ανάγκη και την επιθυμία να βοηθήσουν, να εμπλακούν με τους ντόπιους και να ζήσουν αυτές τις απώλειες όπως και αυτοί ρισκάροντας ακόμα και τη ζωή τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ανάκαμψη του Νεπάλ μετά το σεισμό που κατέστρεψε το μέρος το 2015. Ο σεισμός ήταν 8,1 ρίχτερ, σκότωσε σχεδόν 9000 ανθρώπους και τραυμάτισε 22.000 προκαλώντας παράλληλα σοβαρές ζημιές σε κτίρια. Το Νεπάλ πρόκειται για μια ασιατική χώρα η οποία βρίσκεται κάτω από το Έβερεστ. Χαρακτηρίζεται ως η πατρίδα του Βούδα και αποτελεί ιδανικό προορισμό για πολλούς επισκέπτες. Πρωτεύουσα του είναι η Κατμαντού. Το Νεπάλ φημίζεται για τα ιστορικά, τα πολιτιστικά και τα θρησκευτικά αξιοθέατα του αλλά και για την πλούσια άγρια ζωή. Στους πρόποδες της Οροσειράς των Ιμαλαΐων φαίνονται οι οκτώ από τις δεκατέσσερις κορυφές του κόσμου. Σημαντικότερες πόλεις είναι η Πατάν, το Κιρτιπούρ, η Θίμη και το Μπακτπούρ. Επιπλέον, υπάρχουν μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και εθνικά πάρκα που είναι αναγνωρισμένα από την UNESCO.

Όπως είναι επακόλουθο, ο διεθνής τουρισμός περιορίστηκε σε μεγάλο βαθμό με αποτέλεσμα η Pacific Asia Travel Association και οι υπεύθυνοι του τουρισμού του Νεπάλ να προωθήσουν τον εθελοντικό τουρισμό. Μ' αυτόν τον τρόπο, στο Νεπάλ δημιουργήθηκαν συνθήκες ώστε όποιος επιθυμεί να προσφέρει εθελοντικά το έργο του. Οι εθελοντές, λοιπόν, συμμετείχαν στην ανοικοδόμηση σπιτιών και κτιρίων, προσέφεραν βοήθεια σε νοσοκομεία και συνεισέφεραν στην αποκατάσταση της γεωργίας. Φυσικά, τ' αποτελέσματα ήταν θετικά καθώς από το 2015 και μετά οι τουρίστες συνεχώς αυξάνονται.

Εικόνα 2 Τα ερείπια από το σεισμό στο Νεπάλ

Πηγή: www.actionaid.gr

2.3 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ VOLUNTOURISM

Ο volunteer tourism ή αλλιώς voluntourism ξεκίνησε ν' αναπτύσσεται όταν οι οργανισμοί που προσέφεραν εθελοντική εργασία συνεργάστηκαν με τους tour operators με σκοπό να δημιουργηθεί ένα εθελοντικό κλίμα διακοπών. Οι άνθρωποι εκεί έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν ανθρώπους επισυνάπτοντας σχέσεις που θα κρατήσουν στη διάρκεια του χρόνου, ανακαλύπτουν κουλτούρες και πολιτισμούς και γνωρίζουν τον κόσμο αλλά και τον ίδιο τους τον εαυτό καλύτερα.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980, δημιουργήθηκαν νέες μορφές τουρισμού φανερώνοντας τα προβλήματα κάθε κοινωνίας τα οποία επιλύονταν μέσω της εθελοντικής εργασίας. Ο voluntourism χαρακτηρίζεται ως “serious leisure”, δηλαδή ως σοβαρός ελεύθερος χρόνος, καθώς αποτελεί την επιδίωξη μια ερασιτεχνικής ή εθελοντικής δραστηριότητας που είναι ικανοποιητική και οι συμμετέχοντες βρίσκουν καριέρα στην απόκτηση ειδικών δεξιοτήτων, γνώσεων και εμπειρίας (Stebbins, 1992). Ο χαρακτηρισμός “σοβαρός” αποδίδεται στη σοβαρότητα, ειλικρίνεια και προσοχή που οφείλουν να έχουν οι εθελοντές κατά τη συμμετοχή τους σε τέτοιου τύπου δραστηριότητα.

Οι άνθρωποι άρχισαν να συνειδητοποιούν τις επιπτώσεις που είχε η βιομηχανική επανάσταση στο περιβάλλον και έτσι δημιουργήθηκαν περιβαλλοντικές οργανώσεις ώστε να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύχθηκαν εναλλακτικές μορφές τουρισμού ενισχύοντας τις οικολογικές προσπάθειες (Coghlan, 2005). Είναι γεγονός ότι παρόλο που τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας είναι ποικίλα πλέον, αυτά που έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση και συμμετοχή αφορούν το περιβάλλον. Είναι ένα είδος που βρίσκεται στις πρώτες επιλογές των νέων καθώς οι περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις διακοπές ως έναν τρόπο ξεκούρασης και χαλάρωσης, ενώ στη ζήτηση του συνέβαλε η ενασχόληση διάσημων προσώπων που αποτελούν πρότυπο συμπεριφοράς για πολλούς πολίτες και οι οποίοι στράφηκαν στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ο voluntourism. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο voluntourism πλέον έχει δημιουργήσει προγράμματα τα οποία αφορούν προβλήματα όπως η φτώχεια, η αναδόμηση περιοχών και όχι μόνο με περιβαλλοντικά και κοινωνικά.

Η ύπαρξη εθελοντών και η ενασχόληση τους με τον πολιτισμό, την επιστήμη και το περιβάλλον φέρνει τους επιστήμονες σε επαφή με το κοινό τους, ενώ σημαντικό είναι ότι πολλοί εθελοντές δεν πληρώνονται αλλά πληρώνουν για να συμμετέχουν σ' ένα

πρόγραμμα, με αντάλλαγμα την απόκτηση γνώσεων, εμπειριών και τη διερεύνηση πνευματικών οριζόντων. Είναι, λοιπόν, αναγκαίο ο οργανισμός να διατηρήσει σε υψηλό επίπεδο τα προγράμματα του, να τα ανανεώνει συνέχεια και να προσφέρει καλά κίνητρα στους ενδιαφερόμενους, ώστε να προετοιμάζονται καλά και να διατηρεί το ενδιαφέρον τους (Coghlan, 2005).

Επιπρόσθετα, οι τουρίστες έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε παγκόσμια προβλήματα όπως πλημμύρες, ξηρασία, καταιγίδες, καταφύγια, προστασία ειδών υπό εξαφάνιση μέσω του voluntourism ο οποίος συνδυάζει όλα τα είδη εναλλακτικής μορφής τουρισμού (McGehee & Santos, 2005).

Ο voluntourism συνδέεται με πολλά άλλα είδη τουρισμού όπως είναι ο κοινωνικός, ο περιβαλλοντικός, ο οικοτουρισμός, ο επιστημονικός, ο εκπαιδευτικός και ο πολιτιστικός. Έτσι ο τουρίστας δεν είναι ένας απλός ταξιδιώτης αλλά γίνεται μέρος της κοινωνίας καθώς έχει τη δυνατότητα να συνομιλήσει και να συναναστραφεί με τους ντόπιους αλλά και να γνωρίσει καλύτερα την κουλτούρα, τα ήθη, τις αξίες και τις συνήθειες μιας χώρας (Coghlan, 2005, Mustonen, 2007).

Αυτού του τύπου ο τουρισμός αυξήθηκε σιγά-σιγά κερδίζοντας το ενδιαφέρον των εθελοντών όλο και πιο πολύ με αποτέλεσμα ν' αποκτούν μια διαφορετική αίσθηση του τουρισμού αλλά και να δημιουργούνται συνεχώς νέα προγράμματα με σκοπό να συνδυάζουν τις διακοπές τους και ταυτόχρονα ν' αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα (Coghlan, 2007).

Οι οργανισμοί καθώς προσπαθούσαν να δημιουργήσουν νέα προγράμματα, οι tour operators προσπαθούσαν να συμβαδίσουν με την κοινωνική και εθνική ευθύνη που χαρακτήριζε την τότε εποχή (Carter, 2008). Πολλοί θεωρούν ότι ο voluntourism είχε αρχικά ως βάση τον οικοτουρισμό γιατί τα περισσότερα προγράμματα αφορούσαν την προστασία του περιβάλλοντος, ωστόσο οι εθελοντές πολλές φορές ασχολούνταν με θέματα κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με τους Lyons & Wearing (2008), υπάρχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιδράσεις από την συμμετοχή σε εθελοντικά προγράμματα και κυρίως στον voluntourism. Μερικά από τα πλεονεκτήματα είναι τ' ακόλουθα:

- ❖ Οι εθελοντές λόγω του ότι συμμετέχουν στην επίλυση των προβλημάτων τα κατανοούν καλύτερα.
- ❖ Οι εθελοντές είναι πιο ευαισθητοποιημένοι με την ύπαρξη των προβλημάτων.
- ❖ Στις χώρες και περιοχές που επισκέπτονται επηρεάζουν τις οικονομίες τους καθώς συμβάλουν σ' αυτές.
- ❖ Υπάρχουν προγράμματα με χαμηλό κόστος πράγμα το οποίο σημαίνει ότι μπορούν να συμμετέχουν εθελοντές από όλα τα κοινωνικά επίπεδα.
- ❖ Προσφέρουν υπηρεσίες σε μέρη όπου οι ίδιοι οι ντόπιοι δεν προσφέρουν μεταξύ τους.
- ❖ Έχουν τη δυνατότητα να μαθαίνουν οι εθελοντές από την εμπειρία τους και να χειρίζονται τα ακαδημαϊκά προγράμματα.
- ❖ Οι εθελοντές δημιουργούν νέες φιλίες, αναπτύσσονται προσωπικά και πνευματικά και γνωρίζουν έναν καινούργιο τόπο.
- ❖ Πολλές φορές οι ίδιοι οι εθελοντές νιώθουν ήρωες καθώς αποτελούν πρότυπο για πολλούς πολίτες.

Πίσω λοιπόν από τη δημιουργία του εθελοντικού τουρισμού κρύβεται η επιθυμία της σύνδεσης του εθελοντισμού και του τουρισμού με σκοπό την κοινή ευημερία. Οι συμμετέχοντες εργάζονται και συνεισφέρουν σε προγράμματα με σκοπό ν' αλλάξουν την αντίληψη που έχουν για τη ζωή. Οι επισκέπτες καλούνται να συμμετάσχουν σε μια σειρά από δραστηριότητες χωρίς να υπάρχουν διακρίσεις σε σχέση με τη θρησκεία και το φύλο και έχοντας ως απώτερο στόχο την αναψυχή (Holmes, K., Smith, K., 2009).

Σημειώνεται ότι ο συγκεκριμένος κλάδος του εθελοντικού τουρισμού έχει σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια τόσο από την πλευρά των εθελοντών όσο και από τις οργανώσεις. Υπάρχουν 146 οργανισμοί εθελοντικού τουρισμού οι οποίοι στέλνουν χιλιάδες εθελοντές στα μέρη όπου τους έχουν ανάγκη (Tomazos and Butler, 2009). Τέτοιες ευκαιρίες παρουσιάζονται σε όλες τις χώρες με την Ινδία, την Κίνα, τη Βραζιλία, την Ινδονησία και την Αμερική να έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη. Παρόλο που ο εθελοντικός τουρισμός αναπτύσσεται συνέχεια είναι δύσκολο να μετρηθεί το μέγεθος του καθώς το κάθε μέρος που πραγματοποιείται έχει διαφορετικούς τομείς, έργα και περιβάλλον. Γενικότερα, αυτό το είδος τουρισμού αναφέρεται σε άτομα όλων των ηλικιακών βαθμίδων τα οποία έχουν την ανάγκη να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους, είναι μοναδικά και αυθεντικά.

Γι' αυτό, ο Tomazos (2010) υποστηρίζει ότι ο εθελοντικός τουρισμός συνδυάζει την ανάγκη των τουριστών να προσφέρουν απολαμβάνοντας παράλληλα τις διακοπές τους. Η ικανότητα να προσφέρει κάποιος βοήθεια σ' ένα άτομο ή μια κοινότητα μετατρέποντας το ταξίδι του σε μια διαφορετική εμπειρία, ολοκλήρωσε την έννοια του voluntourism (Conran, 2011).

Αξίζει να τονιστεί ότι οι οργανισμοί σε πολλές χώρες του εξωτερικού διοργανώνουν προγράμματα εθελοντικού χαρακτήρα εκμεταλλευόμενοι το γεγονός ότι πολλοί νέοι όταν τελειώσουν το σχολείο επιλέγουν να ταξιδέψουν για ένα χρονικό διάστημα αποκτώντας εμπειρίες και γνώσεις και έτσι επιλέγουν το voluntourism σαν ένα είδος τουρισμού που αντιπροσωπεύει όλα αυτά (Lyons κ.ά., 2012).

Είναι, λοιπόν, φανερό ότι η συμμετοχή σ' ένα εθελοντικό πρόγραμμα και το ταξίδι σε μια άλλη χώρα ή περιοχή μέσω αυτού είναι διαφορετικό από τις κλασικές διακοπές καθώς ο εθελοντής προσφέρει. Επίσης, έχει τη δυνατότητα να έρχεται σε επαφή με τον ντόπιο και την καθημερινότητά του κάνοντας τον voluntourism να ξεχωρίζει από τις άλλες μορφές τουρισμού. Βέβαια, η προσθήκη νέων προγραμμάτων που καλύπτουν όλο και πιο πολλές ανάγκες δείχνουν την εξέλιξη και τη δυναμικότητα αυτού του είδους.

Ο εθελοντικός τουρισμός επηρεάζει τη βελτίωση των ίδιων των εθελοντών καθώς γίνονται πιο υπεύθυνοι, ωριμάζουν και είναι έτοιμοι να βοηθήσουν έναν άδικο κόσμο (Gard & Almeida, 2005, Molz, 2015). Ένα επιπλέον θετικό είναι η προώθηση του προβληματισμού σχετικά με τις άνισες σχέσεις Βορρά- Νότου (Coghlan, 2018, Molz, 2015, Schech, 2017). Επίσης, ο εθελοντισμός βοηθάει στην επίλυση προβλημάτων του Τρίτου Κόσμου και υπάρχει καλύτερη σύνδεση με τους γονείς όταν οι εθελοντές είναι με την οικογένεια (Molz, 2015).

Παρόλα αυτά σύμφωνα με τους Lyons & Wearing (2008) υπάρχουν και αρνητικές επιδράσεις του voluntourism και αυτές είναι οι ακόλουθες:

- ❖ Αν οι συμμετέχοντες δεν έχουν ενημερωθεί σωστά υπάρχει περίπτωση η συμπεριφορά τους να φέρει σε δύσκολη θέση τους κατοίκους της περιοχής.
- ❖ Μεγάλη αύξηση συμμετεχόντων συνεπάγεται με περιβαλλοντολογικά προβλήματα.
- ❖ Είναι σημαντικό ο εθελοντής να συνεργαστεί και να επενδύσει στο σωστό οργανισμό και σ' αυτόν που του ταιριάζει για να μπορέσει να συνεργαστεί σωστά.

- ❖ Παρόλο που υπάρχουν οικονομικά προγράμματα, πολλά είναι αυτά που δεν παρέχουν την κατάλληλη διαμονή και διατροφή όπως εγγυώνται στην αρχή.
- ❖ Οι ντόπιοι μπορεί να βασίζονται αποκλειστικά στις ενέργειες των εθελοντών με αποτέλεσμα να μένουν αδρανείς για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- ❖ Με τον voluntourism μειώνονται οι εργασιακές ευκαιρίες στις εκάστοτε χώρες καθώς οι εθελοντές παρέχουν εργασίες δωρεάν ενώ θα μπορούσαν να παρέχονται με πληρωμή.
- ❖ Υπάρχει η πιθανότητα η εργασία που προσφέρουν οι εθελοντές να είναι μη ικανοποιητική εξαιτίας της έλλειψης γνώσεών τους.

Ο εθελοντικός τουρισμός έχει πολλές οικονομικές, ηθικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδράσεις τόσο στη χώρα υποδοχής όσο και στον ίδιο τον εθελοντή. Έτσι και αλλιώς το σημαντικότερο πράγμα είναι οι άνθρωποι να βοηθούν την κοινωνία με τις πράξεις τους, τους συνανθρώπους τους και κατ' επέκταση τον ίδιο τους τον εαυτό. Ο σημαντικότερος στόχος του εθελοντικού τουρισμού είναι να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω των συμμετεχόντων (Lyons, Wearing, 2008). Η εθελοντική εργασία συμμετέχει στη διαμόρφωση των κοινωνικών ηθών και αναπτύσσει την κοινωνική αλληλεγγύη. Επίσης, βοηθάει στην εξισορρόπηση των ανθρωπίνων σχέσεων, στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης ανάμεσα τους και στη διαμόρφωση κοινωνικών προτύπων συμπεριφοράς.

Ένα μειονέκτημα είναι ότι οι οργανισμοί μπορεί να έχουν ως στόχο μόνο την αύξηση του κέρδους τους και όχι την πραγματική βοήθεια της κοινότητας (Carter, 2008, Mustonen, 2006). Επιπλέον, ένα ακόμα μειονέκτημα είναι η απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στους ντόπιους και στους εθελοντές λόγω της διαφορετικής γλώσσας, κουλτούρας και θρησκείας (Park, 2017; Schneider, 2018). Η τελευταία αρνητική επίδραση είναι η εμπορευματοποίηση της περιοχής λόγω της μεγάλης χρήσης των φυσικών πόρων (Hernandez-Maskivker, Lapointe & Aquino, 2018).

Η συνεισφορά λοιπόν των εθελοντών βοηθάει στην ποιότητα ζωής τρίτων με αποτέλεσμα σιγά σιγά ν' αναγνωρίζεται η αξία τους και να γίνεται αποδεκτό το έργο τους στην κοινωνία. Μέσω των εθελοντικών ταξιδιών οι εθελοντές ικανοποιούνται, διασκεδάζουν, αυξάνουν την αυτοπεποίθησή τους, γνωρίζουν νέους πολιτισμούς, κουλτούρες και αποκτούν νέες αντιλήψεις.

Παρά ταύτα, ο voluntourism συνεχίζει να ανθεί στη σημερινή κοινωνία και όλο και περισσότεροι άνθρωποι αποφασίζουν να αξιοποιήσουν τον ελεύθερο τους χρόνο συμμετέχοντας σ' αυτόν. Οι δραστηριότητες παρέχουν τη δυνατότητα στους εθελοντές ν' αρχίσουν να σκέφτονται μ' έναν διαφορετικό τρόπο και ν' αποκτήσουν εμπειρίες που θα τους αλλάξουν και θα τους προσδιορίσουν τη ζωή.

2.4 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Ο εθελοντικός τουρισμός για να καταφέρει να επιβιώσει χρειάζεται διεθνείς οργανισμούς οι οποίοι του παρέχουν τα κατάλληλα προγράμματα και τον υποστηρίζουν. Εκτός όμως από τα προγράμματα ο ρόλος των οργανισμών συμβάλλει και σε άλλα όπως: στους ρόλους των εθελοντών, στις προσδοκίες του εθελοντή, στη βοήθεια του εθελοντή να εγκλιματιστεί και να γίνει μέλος του, στην εξισορρόπηση των σχέσεων μεταξύ προσωπικού και εθελοντών, στην απόκτηση γνώσεων, πληροφοριών και εμπειριών μέσα από την ολοκλήρωση του προγράμματος (Deery, Jago & Shaw 1997).

Σημαντική είναι η ποικιλία που υπάρχει στους διεθνείς οργανισμούς καθώς είναι πολλοί και διαφορετικοί μεταξύ τους καλύπτοντας τις επιθυμίες και τις προσδοκίες όλο και περισσότερων συμμετεχόντων. Όμως όλοι έχουν ένα κοινό: τη δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα που θα είναι διαφορετικά από τα τουριστικά πρότυπα βοηθώντας τους συμμετέχοντες ν' ανακαλύψουν τον εαυτό τους και νέους προορισμούς. Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένοι οργανισμοί οι οποίοι με τη δράση τους προσφέρουν βοήθεια σε διάφορους τομείς:

→ Γιατροί χωρίς σύνορα

Πρόκειται για μια διεθνή οργάνωση η οποία προσφέρει ιατρική περίθαλψη σε ανθρώπους που δεν μπορούν να έχουν υγειονομική περίθαλψη, σε θύματα βίας και σε θύματα συγκρούσεων. Έχει ως στόχο τις ιατρικές ανάγκες ανεξαρτήτου φύλου, ηλικίας, χώρας και θρησκείας. Οι Γιατροί χωρίς σύνορα εργάζονται σε πάνω από 70 χώρες σε όλο τον κόσμο προσφέροντας 400 προγράμματα. Ιδρύθηκε το 1971 στη Γαλλία από μια ομάδα γιατρών και δημοσιογράφων και το 1999 βραβεύτηκε με Νόμπελ Ειρήνης. Βασικό τους μέλημα είναι η ιατρική φροντίδα, η ψυχική υποστήριξη, η υλοποίηση χειρουργείων και η καταπολέμηση των πανδημιών.

→ *Visions in Action*

Το Visions in Action ή αλλιώς το Africa Development Corps είναι ένας διεθνής οργανισμός με έδρα την Ουάσιγκτον και με γραφεία στην Ουγκάντα, την Τανζανία, τη Νότια Αφρική και τη Λιβερία. Ο συγκεκριμένος οργανισμός παρέχει προγράμματα με θέματα την επισιτιστική ασφάλεια, την εκπαίδευση και τον HIV/AIDS. Με τη βοήθειά της λοιπόν προωθείται η κοινωνική και οικονομική δικαιοσύνη. Βασικές αρχές του οργανισμού είναι η προσέγγιση της βάσης, δηλαδή αναπτύσσεται πιο κοντά στο βιοτικό επίπεδο εκείνων που προσπαθούν να βοηθήσουν. Στη συνέχεια, ο εθελοντισμός όπου οι συμμετέχοντες θυσιάζονται για τους συνανθρώπους τους χωρίς να περιμένουν χρηματικό αντάλλαγμα. Έπειτα, λειτουργούν σαν κοινότητα υποστηρίζοντας ο ένας τον άλλον. Τέλος, όλοι μαζί συνεργάζονται για να πετύχουν αυτοδυναμία.

→ *Earthwatch*

Το Earthwatch συνδέει απλούς πολίτες με επιστήμονες σε όλον τον κόσμο με σκοπό την πραγματοποίηση της περιβαλλοντολογικής έρευνας και τη διατήρηση του πλανήτη. Ιδρύθηκε το 1971 και έχει συμβάλλει στην αντιμετώπιση και διαφύλαξη των οικοτόπων, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στη χρήση φυσικών πόρων. Μέσω της επιστημονικής έρευνας πέτυχαν μια συλλογική δράση με σκοπό οι άνθρωποι απ' όλα τα κοινωνικά στρώματα να διατηρήσουν το φυσικό κόσμο. Ο οργανισμός έχει επεκτείνει τις γνώσεις του και έχει καταφέρει να προσαρμόζεται σε διάφορες περιβαλλοντικές απειλές. Οι εθελοντές είναι τοποθετημένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουν την κατάλληλη προστασία που χρειάζεται ο πλανήτης. Έχουν δηλαδή την πεποίθηση ότι οι ατομικές ενέργειες μπορούν να αλλάξουν το κόσμο.

→ *Action Aid*

Η Action Aid πρόκειται για έναν ανεξάρτητο και διεθνή οργανισμό που αγωνίζεται ενάντια στη φτώχεια και στην αδικία σε όλο τον κόσμο με τη διεξαγωγή διάφορων προγραμμάτων. Ιδρύθηκε το 1972. Ο οργανισμός αυτός είναι ενεργός σε πάνω από 45 χώρες και περιλαμβάνει εθελοντές που βοηθούν τους ανθρώπους να ζήσουν με αξιοπρέπεια. Προτεραιότητά του είναι τα παιδιά, οι γυναίκες και οι άντρες που συμμετέχουν στα προγράμματα αλλά και οι εθελοντές. Φυσικά, ο οργανισμός βασίζεται σε κώδικες δεοντολογίας και σε αυστηρές πολιτικές χάρη στις οποίες βασίζεται η ασφάλεια των ανθρώπων.

→ *AIESEC*

Η AIESEC είναι το μεγαλύτερο δίκτυο που αποτελείται από νέους ηλικίας 18-30 ετών και υπάρχει σε 120 χώρες με σκοπό την ανταλλαγή νέων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων τους. Πρόκειται για την παροχή εθελοντικής εργασίας αλλά και πρακτικής άσκησης των νέων με σκοπό την επαγγελματική και προσωπική τους εξέλιξη.

→ *Αρκτούρος*

Ο Αρκτούρος προσφέρει βοήθεια και προστασία στα άγρια ζώα αλλά και στο περιβάλλον γενικά. Είναι μία αστική, μη κυβερνητική και μη κερδοσκοπική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1992 και είναι ενεργή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ο οργανισμός αυτός δημιουργήθηκε εξαιτίας της αιχμαλωσίας των αρκούδων και των λύκων και προσφέρει ολοκληρωμένες δράσεις και ενέργειες.

→ *WWF*

Ο WWF είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο το οποίο έχει 12.000 υποστηρικτές που τους δίνει τη δυνατότητα να επεμβαίνουν σε πολιτικό επίπεδο και να προωθούν πολιτικές που ενισχύουν τη φύση αλλά παράλληλα μπορούν και αποτρέπουν αυτές που την υποβαθμίζουν. Ο οργανισμός υπάρχει εδώ και 30 χρόνια έχοντας αποκτήσει ηγετικό ρόλο σ' αυτό το χώρο προσφέροντας έργο για την προστασία της φύσης.

→ *Ερυθρός Σταυρός*

Ο Ερυθρός Σταυρός ιδρύθηκε στις 10 Ιουνίου 1877 μετά από πρωτοβουλία της βασίλισσας Όλγας και βρίσκεται δίπλα σε ανθρώπους προσφέροντας τους βοήθεια μέσω του εθελοντισμού. Συγκεκριμένα, καλύπτουν τομείς όπως η Κοινωνική Πρόνοια, η Νοσηλευτική, οι Σαμαρείτες, οι Διασώστες, οι Ναυαγοσώστες και η Νεότητα. Σε καιρό πολέμου ο οργανισμός προσφέρει βοήθεια σε τραυματίες, θύματα πολέμου και στον άμαχο πληθυσμό, ενώ σε καιρό ειρήνης προσφέρει συμπαράσταση σε θύματα επιδημιών.

Εικόνα 3 Action Aid Hellas Greece Organisation

Πηγή: www.actionaid.gr

Εικόνα 4 AIESEC: The World's largest Youth Organisation

Πηγή: www.aiesec.se

Εικόνα 5 WWF

Πηγή: www.wwf.gr

Εικόνα 6 MSF

Πηγή: www.msf.gr

Εικόνα 7 Earthwatch

Πηγή: www.earthwatch.org

Συμπερασματικά, ο εθελοντισμός αποτελεί δραστηριότητα η οποία έχει ως στόχο το κοινό συμφέρον και όχι το ατομικό και επίσης επεκτείνεται σε διάφορους τομείς στους οποίους μπορούν να συμμετάσχουν οι εθελοντές. Υπάρχει ο εθελοντισμός στην ίδια χώρα, στο εξωτερικό αλλά και μέσω διαδικτύου. Επιπλέον, ο εθελοντισμός αποτελεί μια εναλλακτική μορφή τουρισμού καθώς πολλοί είναι αυτοί που ταξιδεύουν σε μια άλλη χώρα για να προσφέρουν εθελοντικά. Ο volunteer tourism, λοιπόν, αναπτύχθηκε εξαιτίας της συνεργασίας των tour operators με τους οργανισμούς εθελοντισμού. Οι επιδράσεις του μπορεί να είναι τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Τέλος, οι συνηθέστεροι οργανισμοί που προσφέρουν εθελοντικά προγράμματα είναι: οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα, το Visions in Action, το Earthwatch, το Action Aid, η AIESEC, ο Αρκτούρος, ο WWF και ο Ερυθρός Σταυρός. Η AIESEC αποτελεί τη μελέτη περίπτωσης της ερευνητικής εργασίας και θ' αναλυθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ Η ΑΙΕSEC

3.1 Η ΑΙΕSEC ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Η ΑΙΕSEC είναι ένας μη κερδοσκοπικός και μη κυβερνητικός οργανισμός ο οποίος απευθύνεται αποκλειστικά σε νέους ηλικίας 18-30 ετών γι' αυτό και έχει το αντίστοιχο λογότυπο το οποίο είναι “Be youth, for youth”. Τα αρχικά της σημαίνουν “Association Internationale des Étudiants en Sciences Économiques et Commerciales”, ωστόσο πλέον χρησιμοποιείται μόνο ως ΑΙΕSEC και τα μέλη της είναι γνωστά ως AISECers. Πρόκειται, λοιπόν, για μια παγκόσμια πλατφόρμα η οποία βοηθάει τους νέους ν' αποκτήσουν ηγετικό χαρακτήρα μέσω του εθελοντισμού και της πρακτικής άσκησης σε όλο τον κόσμο.

Η ΑΙΕSEC ιδρύθηκε το 1948 μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο από τους Jean Choplin (Γαλλία), Bengt Sjöstrand (Σουηδία), and Dr. Albert Kaltenthaler (Γερμανία) σε επτά διαφορετικές χώρες οι οποίοι ήθελαν να πραγματοποιήσουν το όνειρο τους το οποίο ήταν η κατανόηση της διαπολιτισμικότητας μεταξύ των εθνών. Το 1977, κατάφερε να εξαπλωθεί σε 50 χώρες σε έξι ηπείρους φτάνοντας τους 40.000 νέους που συμμετείχαν τότε στα προγράμματα αυτά. Το 2010, ήταν η χρονιά που η συμμετοχή των νέων ξεπέρασε τους 10.000 σε μία χρονιά και συνολικά ξεπέρασαν τις 230.000 εμπειρίες συνολικά. Το 2015, η συμβολή της ΑΙΕSEC στην εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης¹ ήταν φανερή και ξεκάθαρη. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που ψηφίστηκαν ήταν οι εξής:

- Εξάλειψη της φτώχειας παντού.
- Εξάλειψη της πείνας βελτιώνοντας τη διατροφή και την αγροτική παραγωγή.
- Διασφάλιση υγείας σε όλους.
- Διασφάλιση ισότιμης και ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους.
- Προώθηση της ισότητας των φύλων.
- Βιώσιμη διαχείριση νερού.
- Προσιτή πρόσβαση στην ενέργεια για όλους.
- Οικονομική ανάπτυξη , παραγωγική απασχόληση και εργασία για όλους.

¹ Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης θεσπίστηκαν από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών το 2015 στην 70η Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και έχουν ως στόχο τη διεθνή ανάπτυξη στο μέλλον.

- Ενθάρρυνση της καινοτομίας.
- Μείωση ανισότητας εντός και εκτός των χωρών.
- Δημιουργία πόλεων και οικισμών.
- Διασφάλιση προτύπων βιώσιμης κατανάλωσης.
- Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
- Βιώσιμη χρησιμοποίηση των θαλάσσιων πόρων και των ωκεανών.
- Προστασία των δασών και της βιοποικιλότητας.
- Προώθηση της ειρήνης στις χώρες.

Ο οργανισμός εκτείνεται σε 126 χώρες και διοικείται από φοιτητές και αποφοίτους. Για 65 χρόνια, από την ίδρυση του μέχρι σήμερα, λειτουργεί με το ίδιο πρότυπο και τον ίδιο τρόπο. Οι ηγετικές ομάδες εκλέγονται από τα μέλη κάθε χρόνο.

Τα μέλη της AIESEC ενδιαφέρονται για παγκόσμια θέματα και για θέματα που έχουν να κάνουν με την ηγεσία και τη διαχείριση. Αξίζει να τονιστεί ότι η AIESEC δεν κάνει διακρίσεις στους συμμετέχοντες της σε σχέση με το φύλο, τη θρησκεία, την εθνικότητα και το σεξουαλικό προσανατολισμό. Από την ίδρυση της έχουν συμμετάσχει πάνω από 1.000.000 νέοι έχοντας αποκτήσει μια εμπειρία. Επίσης, τα περισσότερα μέλη της είναι πλέον αντιπρόσωποι μεγάλων εταιριών και παγκόσμιοι ηγέτες όπως ο Marti Agtisaari από τη Φινλανδία που κέρδιζε το Νόμπελ Ειρήνης. Όπως γίνεται λοιπόν αντιληπτό, όποιος πιστεύει, υποστηρίζει και συμφωνεί με τις αξίες, το όραμα και την αποστολή της AIESEC μπορεί να γίνει ενεργό μέλος της ή αλλιώς AIESECer. Μπορεί να είναι ακόμα και οι ίδιοι οι συνεργάτες της που υποστηρίζουν τις οργανωτικές της αξίες ή και οι γονείς των συμμετεχόντων που είναι συνοδοιπόροι σ' αυτό το ταξίδι ανακάλυψης του εαυτού τους και ανάπτυξης της ηγεσίας.

Φυσικά για να καταφέρει να επιβιώσει ο οργανισμός έχει θέσει κάποιες αξίες τις οποίες και ακολουθεί. Αυτές είναι οι εξής:

- ❖ Living Diversity: Οι συμμετέχοντες προσπαθούν να μάθουν να ζουν και να επιβιώνουν στις απαιτήσεις του πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος.
- ❖ Activating Leadership: Κύριος στόχος του οργανισμού είναι ηγεσία στις δραστηριότητες και η ανάπτυξη του ηγετικού χαρακτήρα των νέων.
- ❖ Demonstrating Integrity: Τα μέλη της είναι ενεργά, συνεπή και ολοκληρώνουν τα καθήκοντα τους ακολουθώντας τις αρχές του οργανισμού.

- ❖ **Enjoying Participation:** Το περιβάλλον το οποίο δημιουργείται είναι ευχάριστο, φιλικό και φιλόξενο με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες να θέλουν να εργαστούν σ' αυτό.
- ❖ **Striving for Excellence:** Στόχος της οργάνωσης είναι η παροχή άριστης και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών μέσω της συνεχής βελτίωσης και της καινοτομίας.
- ❖ **Acting Sustainably:** Οι αποφάσεις οι οποίες παίρνονται είναι βιώσιμες και έχουν μελλοντικό χαρακτήρα.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η συνέπεια και βιωσιμότητα των ενεργειών αποτελούν βασικούς κανόνες για την επιβίωση και τη σωστή λειτουργία του οργανισμού. Επιπρόσθετα, όταν αναφερόμαστε σε αξίες εννοούμε κάποιο είδος εξουσίας, καθώς ο οργανισμός δεν έχει ως στόχο μόνο την πληροφόρηση αλλά την καθοδήγηση και να πείσει τα μέλη του και γενικά τους ανθρώπους (Arthorpe, 1997). Κύριο μέλημα του οργανισμού είναι να ακολουθεί και ν' αφομοιώνει τα παραπάνω χαρακτηριστικά έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συλλογικότητα μεταξύ των μελών. Η AIESEC, λοιπόν, αφομοιώνει αξίες αποκτώντας ένα κοινωνικό μοντέλο το οποίο συμβαδίζει με το σύγχρονο κόσμο (Shore & Wright, 1997).

Επίσης, η AIESEC προσπαθεί με διάφορους τρόπους να προσελκύσει τους νέους γι' αυτό και διοργανώνει συνεχώς νέες δραστηριότητες ώστε να συμμετέχουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διοργάνωση του Summer Camp το οποίο είναι ένα project που έχει ως στόχο την πρόληψη των ασθενειών όπως η παχυσαρκία γι' αυτό και διεξάγονται δραστηριότητες στις καλοκαιρινές κατασκηνώσεις σχετικά με τη σωστή διατροφή και τη σωματική άσκηση. Επίσης, υλοποιείται και το πρόγραμμα transform στο οποίο οι νέοι παρακολουθούν διαδραστικά μαθήματα σε σχέση με την ανισότητα των φύλων και άλλα κοινωνικά προβλήματα.

3.2 Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ AIESEC

Η AIESEC έχει τις ακόλουθες κατηγορίες στις οποίες κάποιος μπορεί να συμμετάσχει ανάλογα με τις επιθυμίες του, τα προσόντα του και τα θέλω του. Αυτές είναι οι εξής: Global Talent, Global Teacher και Global Volunteer.

Το Global Talent προσφέρει πρακτική άσκηση στους νέους με σκοπό ν' αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία και να γίνουν ξεχωριστοί και επιθυμητοί στην αγορά εργασίας. Η πρακτική άσκηση είναι από 1,5- 18 μήνες, παρέχει στους συμμετέχοντες μισθό και υποστήριξη για ό,τι χρειαστούν και αναφέρεται σε νέους ηλικίας 21-30 ετών. Μέσω της

πρακτικής άσκησης τα μέλη αποκτούν εμπειρία, αναπτύσσουν τις δεξιότητες και αναβαθμίζουν το βιογραφικό τους με σκοπό να διεκδικήσουν μια καλύτερη θέση εργασίας. Το Global Teacher αποτελεί μια πρακτική εμπειρία στο εξωτερικό καθώς οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν τις γνώσεις τους και να εκπαιδευτούν στον κλάδο της διδασκαλίας. Το πρόγραμμα υλοποιείται από 9 έως 78 εβδομάδες, παρέχεται μισθός και υποστήριξη και απευθύνεται σε νέους 18- 30 ετών. Τέλος είναι το Global Volunteer στο οποίο οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν στο εξωτερικό και να προσφέρουν εθελοντικά συνεισφέροντας στην επιβίωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Υλοποιείται από 6-8 εβδομάδες, παρέχεται διαμονή, υποστήριξη και αναφέρεται σε νέους 18-30 ετών.

Ο εθελοντισμός λοιπόν είναι ένα σημαντικό κομμάτι της AIESEC γι' αυτό και διεξάγονται πολλά προγράμματα όπου μπορούν να συμμετέχουν οι νέοι. Οι εθελοντές έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν μια διαπολιτισμική εμπειρία, να γνωρίσουν άτομα από όλο τον κόσμο επισυνάπτοντας φιλίες και αναπτύσσοντας ένα ομαδικό κλίμα βασισμένο στη συνεργασία. Επίσης, μπορούν ν' αναπτύξουν δεξιότητες και δυνατότητες που θα τους ωφελήσουν στο μέλλον σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Ο εθελοντισμός έχει ως κύριο μέλημα την ανάπτυξη της ηγεσίας στους νέους διότι χάρη στις ηγετικές τους ικανότητες θα καταφέρουν ν' αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες της κοινωνίας. Τα προγράμματα αυτά εξάλλου βασίζονται στην επικοινωνία, τη συνεργασία και την οργάνωση. Ο ηγέτης δηλαδή επηρεάζει την ομάδα και επιδιώκει στην επίτευξη και την αποτελεσματικότητα των στόχων.

Σε μια εποχή όπου η πανδημία άλλαξε τα πάντα και κυρίως την καθημερινότητα των ανθρώπων, ο εθελοντισμός είναι πάρα πολύ χρήσιμος. Το ότι κατά την περίοδο της καραντίνας ορισμένα πράγματα που αφορούσαν τη ρουτίνα τους σταμάτησαν, δε σημαίνει ότι οι ανισότητες και τα παγκόσμια προβλήματα τελείωσαν. Αντίθετα, συνεχίζουν να υπάρχουν. Η κλιματική αλλαγή, η οικονομική ανισότητα και η ανισότητα των φύλων υπάρχουν και μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη βοήθεια των εθελοντών. Επιπρόσθετα, η καραντίνα αποτέλεσε μια ευκαιρία για ενδοσκόπηση αναθεωρώντας αξίες, στόχους και τρόπους ζωής. Πολλά πράγματα τα οποία θεωρούνταν δεδομένα πλέον απέκτησαν αξία και έγινε κατανοητή η ύπαρξη της συλλογικότητας και της ατομικής ευθύνης. Ακόμα, ο εθελοντισμός μπορεί να προσφέρει πολλά καθώς οι συμμετέχοντες λαμβάνουν ηθική ικανοποίηση και έχουν το αίσθημα ότι ανήκουν σε μια ομάδα

ανθρώπων που έχουν κοινούς στόχους και μάχονται για ένα καλύτερο αύριο αλλά και τη μείωση των φαινομένων όπως αγοραφοβία, κατάθλιψη και μοναχικότητα. Όλα τα παραπάνω φυσικά προσφέρονται μέσω των προγραμμάτων της AIESEC.

Ωστόσο, οι δυσκολίες της καθημερινότητας και οι καινούργιες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την περίοδο της πανδημίας και μετά όχι μόνο επηρέασαν τον οργανισμό της AIESEC αλλά παράλληλα τον βοήθησαν να εξελιχθεί και να επιβιώσει. Γι' αυτό συμμετείχε στα Ethelon Days 2020 τα οποία ήταν διήμερες εκδηλώσεις τα οποία έφεραν τον εθελοντισμό κοντά στους νέους με εικονικό τρόπο. Πραγματοποιήθηκε στις 4 και 5 Δεκεμβρίου του 2020 παρέχοντας διαδραστικές δράσεις, ομιλίες και workshops. Οι συμμετέχοντες μέσω αυτού είχαν την ευκαιρία να έρθουν αντιμέτωποι με τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν μέσα στην πανδημία καθώς και με θέματα βιωσιμότητας, στρατηγικής και αλλαγών της κοινωνίας.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που επικρατεί είναι η ισότητα των δύο φύλων στον εργασιακό χώρο. Οι γυναίκες συνεχίζουν να αποτελούν μειονότητα στην εργασία λαμβάνοντας τους κατώτερους μισθούς. Όπως είναι γνωστό, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλές προσπάθειες ώστε η αμοιβή ανάμεσα στα δύο φύλα να είναι ίση, παρόλ' αυτά δεν έχουν παρατηρηθεί μεγάλες αλλαγές και ιδιαίτερη ανάπτυξη. Το κοινωνικό ζήτημα της ανισότητας είναι κάτι που απασχολεί όλους τους ανθρώπους στη σημερινή εποχή ανεξαρτήτου φύλου, ηλικιακής βαθμίδας και μορφωτικού επιπέδου. Αυτό προσπαθεί να καταπολεμήσει η AIESEC με την υλοποίηση προγραμμάτων Global Volunteer προσπαθώντας να συνεισφέρει στην ειρήνη και την ισότητα των δύο φύλων τόσο σε εργασιακό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

3.3 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΩΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ AIESEC

Ο τουρισμός συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τον εθελοντισμό καθώς πλέον μπορούμε να πούμε ότι ο εθελοντισμός αποτελεί μια από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Αυτό επιτυγχάνει και η AIESEC με την πραγματοποίηση τέτοιου τύπου προγραμμάτων. Σκοπός της είναι η δράση, η πρωτοπορία και τα ταξίδια σε διάφορες χώρες με στόχο οι νέοι να δραστηριοποιηθούν σ' αυτές και να επιλύσουν διάφορα προβλήματα μέσω του εθελοντισμού. Μερικές χαρακτηριστικές χώρες είναι η Αίγυπτος, η Τουρκία και η Ρουμανία.

Ο εθελοντισμός δίνει τη δυνατότητα στους τουρίστες να πραγματοποιήσουν το ταξίδι τους εκπληρώνοντας κάποιους στόχους τους και ξοδεύοντας το χρόνο τους ποιοτικά, μαθαίνοντας νέα πράγματα και αποκτώντας εμπειρίες. Η ποικιλία των εθελοντικών προγραμμάτων που προσφέρει η AIESEC παρέχει τη δυνατότητα στους νέους να επιλέξουν εκείνα που ταιριάζουν με τα ενδιαφέροντά τους, την προσωπική τους ευχαρίστηση και τους προσφέρουν αφοσίωση, συγκέντρωση, ανεξαρτησία και επιτυχία (Coghlan, 2005, Pan, 2012).

Ωστόσο, σύμφωνα με τον Lyons (2008), σημαντικά κίνητρα των εθελοντών για να ταξιδεύουν συμμετέχοντας σε κάποιο πρόγραμμα είναι η εκπλήρωση κάποιας επιθυμίας τους ή στόχου τους, έχουν τη δυνατότητα να εξασκήσουν μια ξένη γλώσσα καθώς μιλούν με ντόπιους πολίτες, διευρύνουν τους ορίζοντες τους, αξιοποιούν ποιοτικά τον ελεύθερο τους χρόνο και αποκτούν θετικές εμπειρίες οι οποίες θα τους είναι χρήσιμες για το μέλλον.

Ακόμη, τα βασικά κίνητρα που ωθούν τον εθελοντή- τουρίστα να λαμβάνει μέρος σε προγράμματα εθελοντισμού της AIESEC είναι ο αλτρουισμός ο οποίος κινείται από το αίσθημα αλληλεγγύης και την ανάγκη για υποστήριξη, η δύναμη λόγω συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων, η κοινωνικοποίηση και η συνεργασία λόγω της συμμετοχής σε ομάδες, η επίτευξη λόγω της ικανοποίησης συγκεκριμένων στόχων, η εμπειρία λόγω απόκτησης γνώσεων και προσωπικής ανάπτυξης και η επαγγελματική δικτύωση λόγω ανάπτυξης επαγγελματικών δεξιοτήτων. Επιπλέον κίνητρα είναι η παροχή βοήθειας στο συνάνθρωπο, το ενδιαφέρον για νέες δραστηριότητες και περιπέτειες, η αφιέρωση του ελεύθερου χρόνου, η προσήλωση και η συγκέντρωση για την πραγματοποίηση ενός στόχου και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις.

Οι εθελοντές έχουν πολλά και διαφορετικά κίνητρα καθώς αυτά εξαρτώνται από τις προτεραιότητες των συμμετεχόντων και τις επιθυμίες τους. Αρχικά, έχουν την ανάγκη για ασφάλεια και σταθερότητα, δηλαδή σταθερή εργασία με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Στη συνέχεια τους ενδιαφέρει η αναγνώριση αν είναι δηλαδή σε θέση ν' αναλάβουν καθήκοντα που αφορούν ομιλίες και το γραφείο τύπου. Επόμενα είναι η δημιουργικότητα και η διασκέδαση καθώς θα είναι σε θέση ν' αναλάβουν νέες πρωτοβουλίες και να εργαστούν σ' ένα ευχάριστο περιβάλλον με εκδηλώσεις και νέες ανθρώπινες σχέσεις. Επιπλέον, έχουν την επιθυμία να ελέγχουν και ν' αναλαμβάνουν ευθύνες καθώς έρχονται σ' επαφή με άτομα που έχουν την εξουσία. Ένα ακόμα κίνητρο

είναι η επίτευξη σκοπού και η ολοκλήρωση του έργου καθώς έχουν την ευθύνη της ηγεσίας. Τους δίνεται επίσης η ευκαιρία για τη δημιουργία καινούργιων σχέσεων και για προσωπική ανάπτυξη, διότι αποκτούν δεξιότητες και εμπειρίες.

Επομένως, τα βασικά κίνητρα για παροχή εθελοντικής εργασίας είναι η θέληση για βοήθεια και η ικανοποίηση της πράξης αυτής καθώς το άτομο νιώθει ότι συνεισφέρει σε έναν συνάνθρωπο και στην κοινωνία. Συμμετέχει στα κοινά, αντιμετωπίζει τα προβλήματα της εκάστοτε κοινωνίας, επικοινωνεί με τους συνανθρώπους του και βοηθάει στην εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης. Επιπρόσθετα, τα άτομα αυτά μαθαίνουν να συνεργάζονται με άλλους ανθρώπους από άλλες χώρες με διαφορετικές κουλτούρες, άλλα ήθη, έθιμα και αξίες παράγοντας κοινωνικό έργο. Έτσι, οι συμμετέχοντες αναπτύσσονται προσωπικά, κοινωνικά και συνεχώς εξελίσσονται. Σημαντική επίδραση σ' αυτό έχουν και οι παράγοντες που ευνοούν τον εθελοντισμό καθώς επίσης η φερεγγυότητα, η αξιοπιστία και η επιδίωξη των στόχων (Θάνου, 2011).

Συνοψίζοντας, η AIESEC αποτελεί έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό και απευθύνεται σε νέους από 18-30 ετών προσφέροντας τους εθελοντικά προγράμματα. Οι νέοι μέσω της συμμετοχής τους αναπτύσσουν την ηγεσία τους, την αυτοπεποίθηση τους, την αυτοεκτίμηση τους και εμπλέκονται στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων. Τα κίνητρα που ωθούν τους νέους να ταξιδεύουν μέσω της AIESEC ποικίλλουν και εξαρτώνται από τους προσωπικούς στόχους του κάθε συμμετέχοντα. Στη συνέχεια, υπάρχει η μεθοδολογία η οποία ακολουθήθηκε στη μελέτη με σκοπό ν' απαντηθεί το ερώτημα αν ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο τουριστικής επίσκεψης.

Εικόνα 8 Η AIESEC στην Ελλάδα

Πηγή: www.aiesec.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οι έννοιες ποιοτική και ποσοτική έρευνα πολλές φορές χαρακτηρίζονται διαφορετικά από αυτό που είναι. Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι η ποσοτική έρευνα αναφέρεται στην ποσότητα των δεδομένων, ενώ η ποιοτική στην αξιοπιστία τους. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν ισχύει καθώς η ποσοτική έρευνα αναφέρεται στη στατιστική ανάλυση των δεδομένων μέσω μαθηματικών μεθόδων του δείγματος (Χρήστου, 1999). Αντίθετα, η ποιοτική έρευνα ασχολείται με τα αίτια της συμπεριφοράς των ανθρώπων, δηλαδή γιατί ν' αγοράσουν για παράδειγμα κάποιο προϊόν.

Η ποσοτική έρευνα πρόκειται για μια ανάλυση η οποία προσδιορίζει τα δεδομένα και τα αναλύει ποσοτικά. Μέσω αυτής προωθείται το επιστημονικό μοντέλο και εκφράζεται με αντικειμενικό τρόπο η κοινωνική πραγματικότητα. Βασικό στοιχείο της ποσοτικής έρευνας είναι ο μεγάλος αριθμός του συνολικού πληθυσμού που χρησιμοποιείται ως δείγμα. Επιπλέον, στην ποσοτική έρευνα είναι απαραίτητο το μεγάλο και αντιπροσωπευτικό πλήθος και ένα καλά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο. Οι μέθοδοι ποσοτικής έρευνας είναι οι προσωπικές συνεντεύξεις, οι ταχυδρομικές έρευνες, οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις και οι συνεντεύξεις μέσω ίντερνετ.

Σκοπός της ποσοτικής έρευνας είναι η ανακάλυψη αιτιών της αλλαγής των κοινωνικών φαινομένων μέσα από τη μέτρηση και την αριθμητική ανάλυση. Σκοπός της είναι να γενικεύσει τις εμπειρικά θεμελιωμένες θεωρίες, μέσω της έρευνας. Τα κοινωνικά φαινόμενα εξετάζονται μέσω μεταβλητών. Τα είδη των ποσοτικών μεθόδων είναι :

- Πειραματική, όπου ο ερευνητής εξετάζει τις αντίστοιχες συνθήκες.
- Δειγματοληπτική, όπου η συλλογή δεδομένων γίνεται μέσω ερωτηματολογίων.
- Δευτερογενής έρευνα, όπου οι πληροφορίες αντλούνται από τη συλλογή υπαρχόντων στοιχείων από στατιστικές/ κρατικές υπηρεσίες.
- Ανάλυση περιεχομένου, όπου αναλύονται κείμενα ποσοτικοποιώντας το περιεχόμενό τους.

Από την άλλη πλευρά, η ποιοτική έρευνα είναι μια οριοθετημένη δραστηριότητα η οποία μέσα από τις κατάλληλες πρακτικές εξηγεί τι γίνεται στον κόσμο. Οι ποιοτικοί λοιπόν

ερευνητές προσεγγίζουν τα πράγματα όπως είναι κανονικά, στο φυσικό τους πλαίσιο, δίνοντας νόημα στα φαινόμενα. Η ποιοτική έρευνα είναι κατάλληλη για την προσέγγιση νέων εμπειριών των ανθρώπων, για γεγονότα, για τον τρόπο ζωής τους και διάφορα πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα. Γενικά, η ποιοτική έρευνα αναφέρεται στην περιγραφή συναισθημάτων, κινήτρων και αντιλήψεων που δεν μπορούν ν' αναλυθούν μέσω της ποσοτικής έρευνας. Τα βασικότερα είδη της είναι οι συνεντεύξεις, η πειραματική έρευνα, η έρευνα επισκόπησης και η ανάλυση ποιοτικών στοιχείων.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στη διπλωματική εργασία είναι η ποιοτική και πιο συγκεκριμένα η μελέτη περίπτωσης και οι συνεντεύξεις. *«Η μελέτη περίπτωσης είναι μια ιδανική μεθοδολογία όταν χρειάζεται μια γενική, σε βάθος έρευνα (Feagin, Orum, 1991)»*. Η μελέτη περίπτωσης είναι γνωστή ως τριγωνική ερευνητική στρατηγική η οποία βασίζεται σε δεδομένα, ερευνητές, θεωρίες μεθοδολογίες. Πρόκειται για μια ερευνητική μέθοδο η οποία δε βασίζεται σ' έναν ολόκληρο πληθυσμό αλλά σε μεμονωμένα άτομα. Έτσι ο ερευνητής επικεντρώνεται σε μια κατάσταση και ερευνά διάφορες αλληλεπιδράσεις σ' αυτή. Τα βασικότερα είδη της μελέτης περίπτωσης είναι τ' ακόλουθα:

- Επεξηγηματική: Αυτό το είδος ερευνά της σχέσεις μεταξύ αιτίας και αποτελέσματος.
- Περιγραφική: Στόχος της είναι να περιγράψει και ν' αναλύσει διάφορα γεγονότα που αφορούν ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- Διερευνητική: Η συγκεκριμένη μέθοδος συνδέεται με συλλογή δεδομένων μέσα από πειράματα, ερωτηματολόγια ή συνεντεύξεις.

4.2 ΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Ένα από τα κυριότερα εργαλεία της ποιοτικής έρευνας είναι η συνέντευξη. Το συγκεκριμένο είδος έρευνας αποτελεί την επικοινωνία μεταξύ των προσώπων με σκοπό την αποκόμιση πληροφοριών ώστε ο ερευνητής να δώσει τις απαντήσεις που θέλει στα ερωτήματα του. Με λίγα λόγια δηλαδή, αποκαλύπτει πτυχές της προσωπικότητας ενός ανθρώπου και εξηγεί τις συμπεριφορές του. Τα είδη των συνεντεύξεων είναι αρκετά και χωρίζονται με βάση τη δομή, την αμεσότητα, την επανάληψη και το βάθος.

Τα είδη λοιπόν των συνεντεύξεων είναι τ' ακόλουθα:

1. Δομημένες
2. Μη δομημένες
3. Άμεσες και Έμμεσες
4. Επαναλαμβανόμενες
5. Συνεντεύξεις σε βάθος

Όπως είναι αντιληπτό, οι συνεντεύξεις για να πραγματοποιηθούν έχουν τη δική τους δεοντολογία. Αρχικά, οι συμμετέχοντες αντιμετωπίζονται ως πρόσωπα και όχι σαν αντικείμενα απ' τα οποία θέλουμε να συλλέξουμε πληροφορίες και δεδομένα. Επιπλέον, η σχέση που δημιουργείται ανάμεσα στον ερευνητή και τον ερωτώμενο είναι άμεση καθώς ο πρώτος εμπλέκεται στη ζωή του δεύτερου, συμμετέχει ενεργά και πολλές φορές με τη συζήτηση τους μπορεί να του λύσει απορίες και ερωτήματα που έχει. Φυσικά, τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να διατηρούνται ασφαλή και να μην μαθαίνονται, καθώς εμπεριέχουν προσωπικά βιώματα. Γι' αυτό εξάλλου οι συμμετέχοντες μπορούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους. Οι ερευνητές μπορούν να διαμορφώσουν από πριν τις ερωτήσεις αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δε θα υπάρξουν τροποποιήσεις. Αντιθέτως κατά τη διάρκεια της συνέντευξης μπορεί να δημιουργηθούν νέα ερωτήματα τα οποία θ' αποκαλύψουν νέες πτυχές του θέματος και θα εμπλουτίσουν τις πληροφορίες (Παρασκευοπούλου-Κόλλια, 2008).

Παρολ' αυτά όπως όλοι οι μέθοδοι έχουν προβλήματα, έτσι και η συγκεκριμένη μέθοδος έχει τα δικά της γι' αυτό χρειάζεται προσοχή και έλεγχος των αποτελεσμάτων της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι βιαστικές ερωτήσεις του ερευνητή, οι οποίες μπορεί να είναι άτοπες, ανούσιες και να μη χρησιμεύουν στην πραγματικότητα στη σωστή συλλογή των δεδομένων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη λανθασμένη άντληση πληροφοριών. Επίσης, ο εθελοντής οφείλει να μην ξεφεύγει κατά τη διάρκεια της συζήτησης από το κεντρικό θέμα που έχει αναλάβει για να μη χάνεται το νόημα και ο λόγος που διεξάγεται η συγκεκριμένη συνέντευξη. Όπως γίνεται φανερό, η συνέντευξη μπορεί να έχει πολλές μορφές και το κάθε είδος της έχει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ανάλογα με τη χρησιμότητα του, γι' αυτό και το καθένα χρησιμοποιείται για διαφορετικό σκοπό.

Στην δική μας εργασία χρησιμοποιήθηκε η πειραματική μελέτη περίπτωσης και τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη μέθοδο των συνεντεύξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό να ερευνήσει το ερώτημα αν ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο της τουριστικής επίσκεψης. Σαν μελέτη περίπτωσης έχει επιλεγεί η AIESEC καθώς αποτελεί έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό ο οποίος στέλνει εθελοντές στο εξωτερικό αλλά και δέχεται άλλους στην ίδια τη χώρα. Γνωρίζοντας ,λοιπόν, την AIESEC ως οργανισμό θέλαμε να ερευνήσουμε σε βάθος τις αξίες της, τα κίνητρα των εθελοντών που την επιλέγουν αλλά και τη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στον εθελοντισμό και τον τουρισμό.

Τ' αποτελέσματα της έρευνας μας παρουσιάζονται παρακάτω μέσα από τις απαντήσεις που έδωσαν οι εθελοντές της AIESEC στις ερωτήσεις που τους έγιναν με σκοπό να γίνει κατανοητή η σχέση της εθελοντικής δραστηριότητας με την τουριστική. Οι συμμετέχοντες μέσω της εθελοντικής τους προσφοράς σε άλλες χώρες έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν νέους πολιτισμούς, νέες κουλτούρες και προορισμούς. Ο αριθμός των ερωτήσεων συνολικά ήταν δέκα και η μέθοδος που ακολουθήθηκε, όπως αναφέρεται και παραπάνω, είναι η δομημένη συνέντευξη.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε νέους 18-30 ετών οι οποίοι βρίσκονται σε όλον τον κόσμο και οι οποίοι υλοποίησαν κάποιο πρόγραμμα της AIESEC είτε στην Ευρώπη είτε σε άλλη ήπειρο. Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε είναι (n=12). Πρόκειται για νέους οι οποίοι πλέον τελειώνουν το προπτυχιακό τους, είτε βρίσκονται στο μεταπτυχιακό τους είτε είναι εργαζόμενοι. Οι συνεντεύξεις έγιναν διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας του zoom ή του Skype και μαγνητοσκοπήθηκαν. Όλοι οι ερωτώμενοι ήταν ευγενικοί, βοηθητικοί και πρόθυμοι να βοηθήσουν στην παρούσα έρευνα.

5.2 ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

Οι εθελοντές που ερωτήθηκαν ήταν: 2 άτομα από την Ελλάδα, 1 από την Ουκρανία, 1 από το Αζερμπαϊτζάν, 2 από την Τουρκία, 2 από την Ταϊλάνδη, 1 από τη Βραζιλία, 1 από την Βόρεια Μακεδονία, 1 από την Ουγγαρία και 1 από το Πακιστάν. Συγκεκριμένα, οι πέντε από αυτούς αποτέλεσαν μέλη της AIESEC, ενώ οι υπόλοιποι εφτά ήταν απλά εθελοντές σε κάποιο πρόγραμμα της. Τα άτομα που ήταν μέλη ήταν από την Ελλάδα, την Ουκρανία, τη Βόρεια Μακεδονία, την Ουγγαρία και τη Βραζιλία .

Όλοι οι εθελοντές νιώθουν ικανοποιημένοι αφού εκπλήρωσαν τον αρχικό τους στόχο και την αποστολή τους. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα είναι ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα δίνουν τη δυνατότητα σε άτομα όλων των ηλικιών να συμμετέχουν ανάλογα με τις προσδοκίες τους και τα ενδιαφέροντά τους. Επομένως, τα στοιχεία που ενώνουν τους εθελοντές δεν είναι μόνο η ηλικία και η επιθυμία για προστασία του περιβάλλοντος ή ενασχόληση με τα παιδιά , αλλά και η αγάπη τους για τα ταξίδια, η ανακάλυψη νέων πολιτισμών και η εξερεύνηση νέων προορισμών.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ				
Ερωτώμενοι	Ηλικία	Χώρα	Μέλη της ΑΙΕSEC	Συμμετοχή σε πρόγραμμα
1	21	Ουκρανία	Exchange Participant Manager	ΝΑΙ
2	22	Αζερμπαϊτζάν	-	ΝΑΙ
3	24	Τουρκία	-	ΝΑΙ
4	24	Βραζιλία	Exchange Participant Manager	ΝΑΙ
5	23	Ταϊλάνδη	-	ΝΑΙ
6	24	Ταϊλάνδη	-	ΝΑΙ
7	23	Τουρκία	-	ΝΑΙ
8	28	Πακιστάν	-	ΝΑΙ
9	26	Ελλάδα	Προώθηση του οργανισμού σε νέους	ΟΧΙ
10	23	Βόρεια Μακεδονία	Πρόεδρος της ΑΙΕSEC στη Βόρεια Μακεδονία	ΝΑΙ
11	25	Ουγγαρία	Leader Manager	ΝΑΙ
12	24	Ελλάδα	Πρόεδρος της ΑΙΕSEC στο Βόλο	ΝΑΙ

Πίνακας 1 Το προφίλ των συμμετεχόντων και τα χαρακτηριστικά τους στην έρευνα

5.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσα από τις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι φανερόνεται τα κοινά σημεία αλλά και οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των εθελοντών, οι αντιλήψεις τους για την εθελοντική εργασία αλλά και η συμβολή των εθελοντικών προγραμμάτων στον τουρισμό. Παρακάτω ακολουθούν οι ερωτήσεις και ανάλυση των απαντήσεων των ερωτηθέντων.

❖ **Γιατί επιλέξατε την AIESEC και με ποιες αξίες της ταυτίζεστε;**

Η ερωτώμενη 1 όπως και η ερωτώμενη 10 επέλεξαν την AIESEC με σκοπό να περάσουν ένα διαφορετικό και ποιοτικό καλοκαίρι αντί να κάνουν τα ίδια πράγματα όπως κάθε χρόνο. Η ερωτώμενη 10 επίσης υποστήριξε ότι η επιλογή της στηρίχθηκε και στην επιθυμία της να βελτιώσει τον εαυτό της με κάτι το οποίο συμφώνησε και ο ερωτώμενος 7. Η ερωτώμενη 2 επέλεξε τον οργανισμό καθώς τον είχε ακούσει από φίλους της και στη συνέχεια είδε ότι είναι ασφαλής να συμμετέχει εκεί αλλά και παρέχεται κατάλληλη προετοιμασία πριν και κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Ο ερωτώμενος 8 επέλεξε την AIESEC καθώς είχε ενημερωθεί γι' αυτή από φίλους του στο πανεπιστήμιο, ενώ η ερωτώμενη 9 μέσω παρουσίασης του οργανισμού στο πανεπιστήμιό της.

Οι ερωτώμενοι 5,6 και 11 επέλεξαν τον οργανισμό αυτό διότι ήθελαν να γνωρίσουν καινούργιους και διαφορετικούς πολιτισμούς. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 5 ήθελε να δημιουργήσει καινούργιους φίλους, κάτι που ήταν σημαντικό για την ίδια. Η ερωτώμενη 6 θεώρησε ως μεγάλη ευκαιρία να γνωρίσει πολιτισμούς καθώς η AIESEC υπήρχε σε πολλές χώρες και παράλληλα προσέφερε μια ποικιλία προγραμμάτων δίνοντας της την επιλογή να διαλέξει και όχι να περιοριστεί σε μερικά απ' αυτά. Ο ερωτώμενος 11, ο οποίος ήταν και Leader Manager, μέσω της AIESEC ήθελε και αυτός να γνωρίσει καινούργια άτομα και να συνδεθεί μαζί τους.

Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενοι 3 και 7 υποστήριξαν ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που τους ώθησε ν' ασχοληθούν με την AIESEC και τα προγράμματά της, και αυτό είναι το πρόβλημα της Visa. Αυτοί οι ερωτώμενοι είναι τουρκικής καταγωγής και για να ταξιδέψουν σε ευρωπαϊκές χώρες χρειάζονται την έκδοση της visa, που είναι μια πολύ δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία. Ωστόσο, μέσω της AIESEC η έκδοση της visa ήταν πιο εύκολη και πιο απλή. Φυσικά και συμφώνησαν με τους παραπάνω συμμετέχοντες όσον αφορά το να γνωρίσουν καινούργιους φίλους, καινούργιους πολιτισμούς, να δυναμώσουν τον εαυτό τους και να μπορούν να εμπιστευτούν τον οργανισμό διότι είναι πολύ γνωστός στη χώρα τους. Ακόμη, η ερωτώμενη 3 ανέφερε ότι συμμετείχε στην

AEISEC και για οικονομικούς λόγους καθώς η οργάνωση της κάλυπτε τη διαμονή και τη διατροφή.

Στη συνέχεια, ο ερωτώμενος 4 ήταν μέλος της AIESEC στη Βραζιλία και μετά από 6 μήνες αποφάσισε να δοκιμάσει να συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα, συμφωνώντας με τους παραπάνω, δηλαδή με σκοπό να γνωρίσει καινούργιους πολιτισμούς, να βοηθήσει άλλους και να συνδεθεί με ανθρώπους σε όλον τον κόσμο. Αντιθέτως, η ερωτώμενη 12 συμμετείχε σε κάποιο πρόγραμμα της AIESEC και στη συνέχεια έγινε μέλος της, διότι από τη συμμετοχή κατάλαβε ότι το πρόγραμμα δεν ήταν καλά δομημένο και θέλησε η ίδια να συμμετάσχει με σκοπό να διορθωθεί και να βελτιωθεί. Θεωρεί τον εθελοντισμό μια όμορφη και ιδιαίτερη εμπειρία και όλο αυτό της δόθηκε η ευκαιρία να το πραγματοποιήσει μέσω της AIESEC.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, οι ερωτώμενοι 1 και 6 συμφώνησαν ότι ταυτίζονται με την αξία, που αφορά έναν από τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, δηλαδή την ισότιμη και ποιοτική εκπαίδευση για όλους. Παράλληλα η ερωτώμενη 1 ανέφερε και την αξία “Living Diversity”, δηλαδή να μπορέσουν να γνωρίσουν καινούργιους πολιτισμούς και να καταφέρουν να συμβιώσουν μαζί τους. Από την άλλη πλευρά οι ερωτώμενοι 4, 7, 10 και 11 ταυτίζονται με την αξία “Activating Leadership” καθώς ήθελαν να μάθουν να ηγούνται τις ομάδες στις οποίες ανήκουν όπως είναι η οικογένεια και οι φίλοι. Επιπλέον, η ερωτώμενη 10 θεωρεί σημαντικές και τις αξίες “Striving for Excellence” καθώς είναι πολύ σημαντικό να μη χάνει κάποιος την εμπιστοσύνη στον εαυτό του και η “Enjoying Participation” καθώς θεωρεί σημαντικό να απολαμβάνει ό,τι κάνει στη ζωή της. Ο ερωτώμενος 4 πρόσθεσε και την αξία του “Acting Sustainably” καθώς οι αποφάσεις που παίρνει κάποιος είναι απαραίτητο να είναι βιώσιμες και να έχουν μέλλον.

Βέβαια, η ερωτώμενη 9 βασίστηκε στην αξία της προσφοράς καθώς όπως υποστήριξε η ίδια, είναι πολύ όμορφο κάποιος να συνεισφέρει και να προσφέρει στον κόσμο και στο περιβάλλον και αυτό μπορεί να το πετύχει καλύτερα και αποτελεσματικότερα αν ανήκει σε κάποια ομάδα. Ωστόσο, η ερωτώμενη 12 εκτός την αξία της “Living Diversity” αναφέρθηκε και στην αξία του “Demonstrating Integrity” καθώς σε όλες τις διαδικασίες της AIESEC υπάρχει καθαρότητα και ακόμα και τα χρήματα της είναι ξεκάθαρο και γνωστό στα μέλη που πηγαίνουν. Τέλος, ο ερωτώμενος 8 ήταν αυτός που συμφώνησε και με τις 6 αξίες, δηλαδή: Living Diversity, Activating Leadership, Demonstrating Integrity, Enjoying Participation, Striving for Excellence και Acting Sustainably.

ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΙΕSEC												
ΛΟΓΟΙ/ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ	X									X		
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΑΥΤΟΥ							X			X		
ΑΣΦΑΛΕΙΑ		X										
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ								X	X			
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΙ ΦΙΛΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ					X	X	X				X	
VISA			X				X					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ			X									
ΜΕΛΟΣ				X								
ΕΜΠΕΙΡΙΑ												X

Πίνακας 2 Λόγοι επιλογής της ΑΙΕSEC

ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΑΙΕSEC												
ΑΞΙΕΣ/ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
LIVING DIVERSITY	X							X				
ACTIVATING LEADERSHIP				X			X	X		X	X	
DEMONSTRATING INTEGRITY								X				X
ENJOYING PARTICIPATION								X		X		
STRIVING FOR EXCELLENCE								X				
ACTING SUSTAINIBLY				X				X				
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ									X			
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	X					X						

Πίνακας 3 Αξίες της ΑΙΕSEC που ταυτίζονται οι ερωτώμενοι

❖ Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα της ; Αν ναι ποιο ήταν αυτό και πόσο χρονικό διάστημα διήρκεσε;

Σ' αυτή την ερώτηση όλοι οι συμμετέχοντες απάντησαν καταφατικά εκτός από την ερωτώμενη 9 η οποία παρόλο που είχε κάνει αίτηση σ' ένα πρόγραμμα στην Ιταλία σε σχέση με την εκπαίδευση παιδιών και έγινε δεκτή, δεν κατάφερε να το υλοποιήσει λόγω άλλων υποχρεώσεων.

Οι ερωτώμενοι 1,6 και 11 συμμετείχαν σ' ένα πρόγραμμα της AIESEC στη Λιθουανία. Στόχος του προγράμματος αυτού ήταν να εκπαιδεύσουν μικρά παιδιά ηλικίας 6-12 ετών σε μια κατασκήνωση. Οι εθελοντές και τα παιδιά έμεναν μαζί στον ίδιο χώρο και κάθε μέρα τους διοργάνωναν δραστηριότητες με σκοπό να περάσουν την ημέρα τους ευχάριστα και να διασκεδάσουν. Επίσης, τους δίδασκαν την αγγλική και τη μητρική τους γλώσσα, αλλά και τους μάθαιναν λίγα πράγματα για την κουλτούρα τους και τον πολιτισμό τους. Το πρόγραμμα αυτό διήρκεσε 6 βδομάδες.

Αντιθέτως, οι ερωτώμενοι 2,3,5 και 7 συμμετείχαν και αυτοί σ' ένα πρόγραμμα της AIESEC το οποίο είχε να κάνει με την εκπαίδευση μικρών παιδιών αλλά όχι σε κατασκήνωση. Συγκεκριμένα, δίδασκαν στα παιδιά Αγγλικά, πώς να μιλάνε μπροστά σε κοινό, πώς να έχουν υπομονή και πως θα έχουν δημιουργική σκέψη. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε 6 βδομάδες. Η πρώτη βδομάδα περιείχε εκπαίδευση των εθελοντών και στη συνέχεια ξεκίνησαν τη δουλειά. Την 4^η βδομάδα είχαν κενό να ταξιδέψουν στις γειτονικές χώρες και μετά πάλι επέστρεψαν στη δουλειά τους.

Ο ερωτώμενος 4 υλοποίησε την εθελοντική του εμπειρία στο Περού για οχτώ βδομάδες. Το πρόγραμμα αυτό απευθύνονται σε παιδιά με κοινωνικά προβλήματα και είχε ως σκοπό να πηγαίνουν οι εθελοντές σε διαφορετικά σχολεία με σκοπό να τους διδάξουν τη μητρική τους γλώσσα, Μαθηματικά και Λογοτεχνία. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι τα παιδιά παρουσίαζαν πολύ μεγάλη χαρά και επιθυμία για να μάθουν μια άλλη γλώσσα. Σε παρόμοιο πρόγραμμα συμμετείχε και ο ερωτώμενος 8 ο οποίος πήγε στη Ρουμανία για 6 βδομάδες και δίδασκε σε μικρά παιδιά τον πολιτισμό και την κουλτούρα του Πακιστάν, πηγαίνοντας από σχολείο σε σχολείο. Παράλληλα, η ερωτώμενη 12 πήγε στη Σερβία για 6 βδομάδες με στόχο να εκπαιδεύσει τα παιδιά σε νηπιαγωγείο την ελληνική γλώσσα αλλά και επειδή είναι ειδική παιδαγωγός προσπάθησε να τους ευαισθητοποιήσει στο συγκεκριμένο κομμάτι.

Τέλος, η ερωτώμενη 10 επισκέφθηκε τη Σλοβακία για 6 βδομάδες με στόχο να κάνει μια διαφορετική εκπαίδευση στα παιδιά πάνω στο θέμα του κλίματος και του περιβάλλοντος.

Μ' αυτόν τον τρόπο τα παιδιά γνώρισαν κάποια πράγματα παραπάνω για το περιβάλλον αλλά επιπλέον διδάχθηκαν ν' αναπτύσσονται και να βελτιώνονται σαν άνθρωπο.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ				
ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΟΠΟΣ	ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ
1	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	6
2	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
3	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
4	NAI	ΠΕΡΟΥ	ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	6
5	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
6	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	6
7	NAI	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
8	NAI	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	8
9	OXI	-	-	-

10	ΝΑΙ	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
11	ΝΑΙ	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	6
12	ΝΑΙ	ΣΕΡΒΙΑ	ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	6

Πίνακας 4 Απαντήσεις εθελοντών σχετικά με το εθελοντικό πρόγραμμα που συμμετείχαν

❖ **Για ποιο λόγο επιλέξατε το συγκεκριμένο πρόγραμμα; Ποιες ανάγκες σας καλύπτει;**

Σ' αυτή την ερώτηση οι απαντήσεις ήταν διαφορετικές και ποικίλες. Πολλές φορές εξαρτώνται από τις επιθυμίες των εθελοντών αλλά και από το τι ήθελαν να πετύχουν μέσω της συμμετοχής τους. Η μόνη ερωτώμενη που δεν απάντησε ήταν η 9 καθώς δεν κατάφερε να πάει σε κάποιο πρόγραμμα οπότε δεν μπορούσε να εκφέρει άποψη.

Αρχικά, οι ερωτώμενοι 1,6 και 10 επέλεξαν το συγκεκριμένο πρόγραμμα που συμμετείχαν διότι είχε να κάνει με την εκπαίδευση μικρών παιδιών και τους ενδιέφερε πολύ. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 1 δήλωσε ότι από πάντα ήθελε να γίνει δασκάλα και μέσω αυτού του προγράμματος της δόθηκε η ευκαιρία να καλύψει αυτή την ανάγκη της, ενώ η ερωτώμενη 10 επέλεξε το πρόγραμμα με σκοπό να μεταλαμπαδεύσει τις γνώσεις της στα μικρά παιδιά και να τα κάνει ν' αναπτύξουν την κρίση τους και να ευαισθητοποιηθούν για τους άλλους και το περιβάλλον.

Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενοι 2,3,5,7,8 διάλεξαν το πρόγραμμα που συμμετείχαν με σκοπό να γνωρίσουν άτομα από άλλες χώρες και να συναναστραφούν μαζί τους. Ήθελαν δηλαδή μέσω της ΑΙΕSEC να καλύψουν την ανάγκη της κοινωνικοποίησης και τις γνωριμίας με καινούργιους και διαφορετικούς ανθρώπους. Παρ' αυτά οι ερωτώμενοι επισήμαναν και άλλους λόγους όπως ήταν το ότι νιώθουν ασφαλείς σε μια άλλη χώρα και να μη φοβούνται. Ένας άλλος λόγος είναι η δυνατότητα να ταξιδεύουν πιο οικονομικά και με λιγότερα έξοδα καθώς τους παρέχονταν η διαμονή και η διατροφή. Επομένως τους καλύπτονταν και η ανάγκη να ταξιδέψουν με λιγότερα χρήματα που διαφορετικά ίσως να μην μπορούσαν. Ένας τρίτος λόγος ήταν η ίδια η χώρα που πραγματοποιούνταν το πρόγραμμα. Αναλυτικά, η ερωτώμενη 5 επέλεξε τη Λιθουανία καθώς ήταν μια μικρή, όχι τόσο γνωστή αλλά με μεγάλη ιστορία. Ο ερωτώμενος 7 εκτός των άλλων πρόσθεσε και το πρόβλημα της visa, αφού μέσω του προγράμματος κάλυψε την ανάγκη του να ταξιδέψει στην Ευρώπη με πιο εύκολο τρόπο. Επιπλέον, ο

ερωτώμενος 8 επέλεξε το πρόγραμμα για να φύγει από το ασφαλές περιβάλλον του, καλύπτοντας την ανάγκη απόκτησης εμπιστοσύνης στον εαυτό του διότι είχε τη δυνατότητα να ταξιδέψει εντελώς μόνος το στην Ευρώπη.

Ωστόσο, ο ερωτώμενος 4 επέλεξε το πρόγραμμα της AIESEC στο Περού για να γνωρίσει καλύτερα αυτό το μέρος. Ήθελε να γνωρίσει την ιστορία του, τον πολιτισμό του και να τον εξερευνήσει. Ήθελε να καλύψει λοιπόν την ανάγκη της γνώσης και της διερεύνησης των πνευματικών οριζόντων. Φυσικά και συμφώνησε με τους προηγούμενους ερωτώμενους όσον αφορά την επιλογή του. Δηλαδή να γνωρίσει άλλους ανθρώπους από άλλες χώρες, να βγει από τη ζώνη άνεσης του και να δοκιμάσει να γίνει δάσκαλος καθώς σαν επάγγελμα δεν το είχε προσπαθήσει πιο πριν. Οι ερωτώμενοι 11 και 12 ήταν αυτοί που επέλεξαν το πρόγραμμα τους κατά τύχη. Έκαναν δηλαδή αιτήσεις και εκεί έγιναν δεκτοί. Τους ενδιέφερε να συμμετάσχουν σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα με σκοπό να γνωρίσουν κάτι διαφορετικό, έξω από τη ζώνη άνεσης τους, δουλεύοντας με παιδιά και έχοντας αλληλεπίδραση μαζί τους αλλά και θέλοντας ν' αναπτυχθούν σαν άνθρωποι.

ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ												
ΛΟΓΟΙ/ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ	X					X				X		
ΓΝΩΡΙΜΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΛΑΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ	X		X		X		X	X				
ΑΣΦΑΛΕΣ ΤΑΞΙΔΙ		X										
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ			X				X					
VISA			X				X					
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΑΥΤΟΥ								X				
ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΛΛΟΥ ΤΟΠΟΥ				X								
ΕΞΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ				X								
ΚΑΤΑ ΤΥΧΗ											X	X

Πίνακας 5 Λόγοι επιλογής προγράμματος

ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΝΑΓΚΕΣ/ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ΔΑΣΚΑΛΟΣ/ΔΑΣΚΑΛΑ	X			X		X				X		
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ		X	X		X		X	X				
ΑΣΦΑΛΕΣ ΤΑΞΙΔΙ		X										
ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ			X				X					
ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ							X					
ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗ								X				
ΔΙΕΥΡΕΝΗΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΙΖΟΝΤΩΝ					X							

Πίνακας 6 Ανάγκες που καλύπτονται από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα

❖ Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που αποκομίσατε από τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα;

Η τέταρτη ερώτηση αφορούσε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που αποκόμισαν οι συμμετέχοντες από τη υλοποίηση του προγράμματος που συμμετείχαν. Η ερωτώμενη 1 υποστήριξε ότι το βασικότερο πλεονέκτημα της συμμετοχής της είναι ότι έγινε μέλος κάποιας οργάνωσης και είδε πως λειτουργούν τέτοιου είδους προγράμματα. Οι ερωτώμενοι 2 και 7, αντιθέτως, θεώρησαν ως προτέρημα τη δυνατότητα να μείνουν για κάποιο χρονικό διάστημα στο εξωτερικό μόνοι τους, να μάθουν να λύνουν τα προβλήματά τους και να βασίζονται στον εαυτό τους.

Στη συνέχεια, οι ερωτώμενοι 3 και 10 συμφώνησαν ότι ένα πλεονέκτημα της εμπειρίας τους στα προγράμματα τους είναι η ηγεσία την οποία αποκόμισαν και συνέχισαν να χρησιμοποιούν στις προσωπικές τους σχέσεις. Επίσης, η ερωτώμενη 3 θεώρησε πλεονέκτημα το να μένει με άλλους ανθρώπους από διαφορετική κουλτούρα, ενώ η ερωτώμενη 10 πρόσθεσε την κατανόηση και βελτίωση του εαυτού της. Με το τελευταίο κομμάτι συμφώνησε και ο ερωτώμενος 4 ο οποίος υποστήριξε ότι στα πλεονεκτήματα κατατάσσει την αυτοβελτίωση και την εξέλιξη του ως άνθρωπος, τη γνωριμία με άλλους ανθρώπους από διαφορετικές χώρες και τη δυνατότητα να βγει από τη ζώνη άνεσης του. Παρολ' αυτά ο τελευταίος θεώρησε ως μειονέκτημα τη δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων και την αντιμετώπιση τους μόνος του, χωρίς κάποια βοήθεια, και έτσι ήρθε σε αντίθεση με την άποψη της ερωτώμενης 2.

Επιπλέον, η ερωτώμενη 5 ανέφερε και εκείνη ως πλεονέκτημα την επαφή με άλλους λαούς και τη δημιουργία αναμνήσεων αλλά τόνισε και τις επικοινωνιακές δεξιότητες που απέκτησε και τη δυνατότητα να συνεργάζεται σε μια ομάδα. Η ερωτώμενη 12

συμφώνησε με αυτό και επισήμανε τη σημαντικότητα του να συγκατοικείς και να συνεργάζεσαι με τα ίδια άτομα που είναι από άλλες χώρες και έχουν διαφορετικές συνήθειες και κουλτούρες.

Ωστόσο, η ερωτώμενη 6 στα πλεονεκτήματα στάθηκε στις διαφορετικές ηλικίες των παιδιών που αυτό την ώθησε ν' ασχοληθεί με παιδιά από 6 έως 12 ετών και να μάθει να διαχειρίζεται διάφορες καταστάσεις. Ωστόσο, ο ερωτώμενος 8 εκτός από τη δυνατότητα που είχε να ταξιδέψει και σε άλλες χώρες έθεσε ως βασικό προτέρημα τη έκδοση της visa ώστε να μπορέσει να ταξιδέψει στην Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά ο ερωτώμενος 11 επισήμανε εκτός από το πλεονέκτημα της γνωριμίας μιας άλλης κουλτούρας και τη δυνατότητα της δοκιμασίας μιας διαφορετικής κουζίνας και την πληροφόρηση σχετικά με την ιστορία της χώρας. Επίσης, γνώρισε καινούργιους ανθρώπους και κατάφερε να μάθει να βρίσκει τρόπους ώστε να προσεγγίζει τα παιδιά και να κρατάει το ενδιαφέρον τους.

Όσον αφορά τα μειονεκτήματα οι εθελοντές απάντησαν εξίσου με μια ποικιλία απαντήσεων εστιάζοντας στα βασικότερα από αυτά. Μόνο ο ερωτώμενος 7 ήταν αυτός που απάντησε αρνητικά σ' αυτό το σκέλος της ερώτησης, καθώς θεωρεί πως δεν υπήρχαν μειονεκτήματα στο δικό του πρόγραμμα.

Πρώτον, η ερωτώμενη 1 αναφέρθηκε στη δυσκολία ν' αντιμετωπίσει τα παιδιά και να συνεργαστεί μαζί τους λόγω της έλλειψης της ανάλογης εμπειρίας, διότι η ίδια δεν έχει σπουδάσει παιδαγωγός. Δεύτερον, οι ερωτώμενοι 2,10,11 και 12 συμφώνησαν και παρουσίασαν ως σημαντικό πρόβλημα τη διαμονή σε μια άλλη χώρα. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 2 αναφέρθηκε σ' ένα περιστατικό που βίωσε κατά τη διαμονή της στη Λιθουανία όπου το ATM της κράτησε την κάρτα και δεν μπορούσε να βγάλει χρήματα για περίπου μία βδομάδα και αναγκαζόταν να δανείζεται από άλλους. Σ' αυτό σημείο η οργάνωση της AIESEC στη Λιθουανία δεν τη βοήθησε καθόλου. Σ' αυτό σημείο συμφωνεί και η ερωτώμενη 12 καθώς και στο δικό της πρόγραμμα στη Σερβία δεν υπήρχε κατάλληλη στήριξη από τον οργανισμό εκεί και χρειάστηκε πολλές φορές να ζητήσει τη βοήθεια από την AIESEC στην Ελλάδα. Επιπλέον, αναφέρθηκε στη μη καλή οργάνωση του προγράμματος, κάτι που συμφώνησε και η ερωτώμενη 3 για το πρόγραμμα της στη Λιθουανία, κάτι βέβαια που την παρότρυνε επιστρέφοντας να γίνει μέλος της AIESEC στο Βόλο με σκοπό να βελτιώσει τα προγράμματα. Τέλος, οι ερωτώμενοι 10 και 11 αναφέρθηκαν στα μειονεκτήματα της διαμονής από την πλευρά των εγκαταστάσεων και των δωματίων που έμεναν καθώς δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένοι.

Από την άλλη πλευρά, η ερωτώμενη 5 αναφέρθηκε σε κάτι διαφορετικό όπως είναι η δύσκολη προσαρμογή σε μια ευρωπαϊκή χώρα αλλά και κάποιες διαμάχες που υπήρχαν στην ομάδα κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Έπειτα, η ερωτώμενη 6 ανέφερε και εκείνη σ' ένα διαφορετικό μειονέκτημα που ήταν η αλλαγή των παιδιών που δίδασκε, καθώς δούλευε σε μια κατασκήνωση και τα παιδιά καθόντουσαν εκεί για 10 μέρες. Μετά έφευγαν και ερχόντουσαν καινούργια με αποτέλεσμα να ξαναμπεί στη διαδικασία να τα γνωρίσει από την αρχή. Τέλος, ο ερωτώμενος 8 ο οποίος είναι από το Πακιστάν και πήγε στη Ρουμανία, μίλησε για πολιτισμικό σοκ όταν γύρισε στη πατρίδα του καθώς είχε κάνει ένα μεγάλο ταξίδι, σε μια διαφορετική χώρα και του ήταν δύσκολο να προσαρμοστεί όταν επέστρεψε.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
ΜΕΛΟΣ ΟΜΑΔΑΣ	ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ
ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΙΑΣΤΗΜΑ	ΔΙΑΜΟΝΗ/ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ	ΚΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ	ΔΙΑΜΑΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ
ΗΓΕΣΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΣΟΚ
ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΚΟΥΤΟΥΡΕΣ	
ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗ	
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ	
ΕΥΚΟΛΗ ΕΚΔΟΣΗ VISA	
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ	

Πίνακας 7 Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα από τη συμμετοχή των εθελοντών στα προγράμματα

❖ **Θεωρείτε τον εθελοντισμό σημαντική δραστηριότητα στη ζωή των ανθρώπων;**

Στην πέμπτη ερώτηση όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν καταφατικά και συμφώνησαν ότι ο εθελοντισμός είναι σημαντικός και απαραίτητος στη ζωή των ανθρώπων. Συγκεκριμένα, οι ερωτώμενοι 1,2,3,5,6,10,11 και 12 υποστήριξαν ότι ο εθελοντισμός είναι σημαντικός διότι έχει κάποιος τη δυνατότητα να προσφέρει και να βοηθήσει χωρίς να έχει ως αντίτιμο τα χρήματα αλλά τη φιλία και τις αξίες της κοινωνίας. Επιπλέον, η

ερωτώμενη 1 ανέφερε ότι ο εθελοντισμός αποτελεί ιδανική δραστηριότητα όταν κάποιος βρίσκεται ακόμα στο πανεπιστήμιο. Μέσω του εθελοντισμού νέμε βοηθάει κάποιος τους άλλους αλλά παράλληλα βλέπει πως λειτουργούν και τα πράγματα στην έξω ζωή. Επίσης, βοηθάει στην απόκτηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Η ερωτώμενη 3 υποστήριξε ότι μετά την προσφορά βοήθειας κάποιος νιώθει χρήσιμος στην κοινωνία καθώς βοηθάει τους άλλους. Επιπρόσθετα, νιώθει χαρούμενος και μαθαίνει να σκέφτεται τους άλλους και όχι μόνο τον εαυτό του. Στη συνέχεια, η ερωτώμενη 10 πρόσθεσε και τη διερεύνηση των οριζόντων αλλά και την ικανότητά τους να καταλαβαίνουν τον ίδιο τους τον εαυτό, ενώ η ερωτώμενη 12 εστίασε και στην αντίδραση που παίρνει κάποιος από τους άλλους ύστερα από τον εθελοντισμό. Παίρνει κάτι πολύ όμορφο, στοργικό και ειλικρινές.

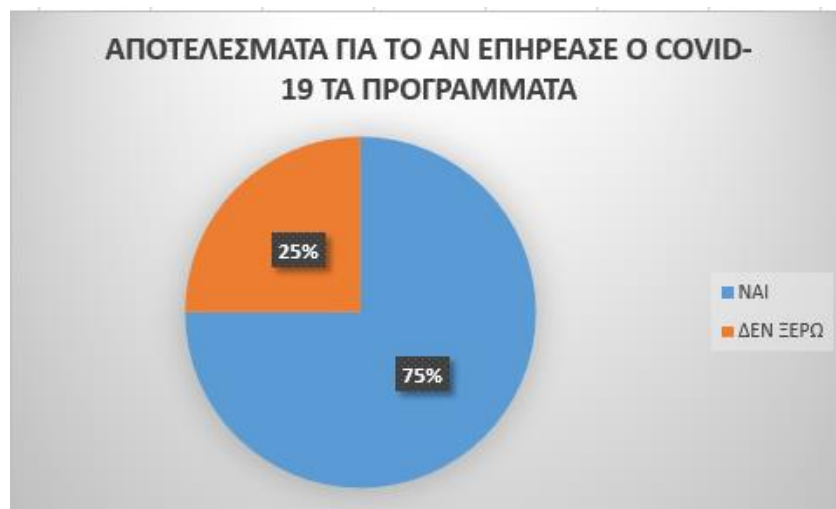
Από την άλλη πλευρά, η ερωτώμενη 2 ανέφερε ότι ο εθελοντισμός είναι σημαντική δραστηριότητα ιδιαίτερα γι' αυτούς που είναι επικοινωνιακοί καθώς εκεί επισυνάπτουν καινούργιες σχέσεις. Σ' αυτό σχεδόν βασίστηκε και ο ερωτώμενος 9 ο οποίος θεωρεί τον εθελοντισμό ως προσωπική ανάγκη γι' αυτό και όλοι είναι απαραίτητο να το δοκιμάσουν μια στη ζωή τους. Ο ερωτώμενος 4 επιχειρηματολόγησε την καταφατική απάντηση του λέγοντας ότι ο εθελοντισμός εξελίσσει τον άνθρωπο και τον αναπτύσσει. Ωστόσο, ο ερωτώμενος 7 ανέφερε μια άλλη πτυχή του εθελοντισμού που είναι η δυνατότητα της παρουσίας της χώρας του και η προώθηση της σε άλλους λαούς μέσω των διαφορετικών εκδηλώσεων. Τέλος, ο ερωτώμενος 8 υποστήριξε ότι ο εθελοντισμός αποτελεί ένα σημαντικό κλειδί καθώς κάποιος μπορεί να το βάλει στο βιογραφικό και να φανεί πολύ δελεαστικό και ενδιαφέρον στους εργοδότες αργότερα.

❖ Θεωρείτε ότι ο Covid-19 επηρέασε τον εθελοντισμό και κατά συνέπεια τα προγράμματα του οργανισμού;

Στην έκτη ερώτηση οι συμμετέχοντες καλέστηκαν ν' απαντήσουν αν ο Covid-19 επηρέασε τον εθελοντισμό και τα προγράμματα του οργανισμού. Οι απαντήσεις χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: σ' αυτούς που απάντησαν καταφατικά και σ' αυτούς που απάντησαν ότι δεν ξέρουν καθώς δεν ήταν μέλη του οργανισμού εκείνη την περίοδο.

Αναλυτικότερα, οι ερωτώμενοι 1,2,3,4,5,6,8,10 και 12 ήταν αυτοί που απάντησαν θετικά στη συγκεκριμένη ερώτηση. Είπαν ότι ο Covid επηρέασε τα προγράμματα καθώς οι εθελοντές δεν μπορούσαν να ταξιδέψουν σε άλλη χώρα. Έτσι μειώθηκε η ζήτηση του εθελοντισμού εκείνη την εποχή. Επιπρόσθετα, οι εθελόντριες 2 και 5 ανέφεραν μια προσωπική τους εμπειρία, καθώς εκείνη την περίοδο είχαν γίνει δεκτές σε κάποιο πρόγραμμα στο εξωτερικό αλλά δυστυχώς δεν πραγματοποιήθηκε και ακυρώθηκε λόγω

του κορωνοϊού. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που έθεσε η ερωτώμενη 12 είναι ότι εκείνη την περίοδο η κατάσταση ήταν πολύ δύσκολη για την AIESEC στο Βόλο, καθώς ήταν μια μικρή τοπική οργάνωση η οποία δεν μπόρεσε να επιβιώσει τότε. Σαν αποτέλεσμα, η AIESEC στο Βόλο από τότε και μετά σταμάτησε να υπάρχει σαν οργανισμός και η θητεία της ερωτώμενης ως πρόεδρος του οργανισμού τελείωσε εκεί. Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενοι 7,9 και 11 εκείνο το διάστημα δεν ήταν μέλη την AIESEC οπότε δε γνωρίζουν αν επηρεάστηκε ή όχι και κατά πόσο.

Διάγραμμα 2 Απαντήσεις στο αν επηρέασε ο Covid-19 τα προγράμματα

❖ **Πιστεύετε ότι ο διαδικτυακός εθελοντισμός, ο οποίος αυξήθηκε αρκετά στις ημέρες μας, καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό εθελοντισμό;**

Η έβδομη ερώτηση αφορά στην ανάπτυξη του διαδικτυακού εθελοντισμού και αν αυτός καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό εθελοντισμό. Ο διαδικτυακός εθελοντισμός έχει αυξηθεί πολύ στις ημέρες και έχει αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό σε πολλές οργανώσεις.

Οι ερωτώμενοι 1,3,4,6,7,8,9,10 και 12 απάντησαν αρνητικά σ' αυτή την ερώτηση καθώς δεν θεωρούν ότι ο διαδικτυακός εθελοντισμός καλύπτει τις ίδιες ανάγκες με τον κανονικό. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 1 ότι ο διαδικτυακός εθελοντισμός είναι πολύ δύσκολος καθώς οι εθελοντές δεν μπορούν να διατηρήσουν την προσοχή των παιδιών και δεν μπορούν να έχουν την ίδια αλληλεπίδραση μαζί τους όσο από κοντά. Η ερωτώμενη 3 πρόσθεσε ότι μέσω του διαδικτυακού εθελοντισμού οι συμμετέχοντες δεν έχουν την δυνατότητα να ζήσουν στο εξωτερικό και ν' αποκτήσουν αυτή την εμπειρία. Στη συνέχεια, ο ερωτώμενος 4 επισήμανε ότι είναι πιο δύσκολος ο εθελοντισμός από το διαδίκτυο καθώς πολλοί δεν αφιερώνουν χρόνο

και δεν έχουν και υπολογιστές. Η ερωτώμενη 7 θεώρησε το διαδικτυακό εθελοντισμό διαφορετικό από τον κανονικό καθώς οι εθελοντές δεν έχουν τη δυνατότητα να είναι ο εαυτός τους και δεν μπορούν να γνωρίσουν καινούργιους ανθρώπους. Οι ερωτώμενοι 8 και 9 συμφώνησαν θεωρούν τον κανονικό εθελοντισμό καλύτερο διότι γι' αυτούς είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία.

Παρόλ' αυτά η ερωτώμενη 10 υποστήριξε ότι και τα δύο είδη εθελοντισμού καλύπτουν τις ίδιες αξίες όσον αφορά τα προγράμματα αλλά γενικά δεν υπάρχει η ίδια επίδραση στους συμμετέχοντες αλλά και στα παιδιά καθώς δεν μπορούν να κάνουν κάποια πράγματα όπως να παίζουν ένα διαδικτυακό παιχνίδι. Το ίδιο ακριβώς υποστήριξε και η ερωτώμενη 12 καθώς ο διαδικτυακός εθελοντισμός καλύπτει τις αξίες όπως η ενημέρωση και η εκπαίδευση. Δηλαδή οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να κρατούν σημειώσεις, διευκολύνει αυτούς που έχουν αναπηρικές δυσκολίες και οικονομικά προβλήματα. Ωστόσο, η φυσική παρουσία προσφέρει επαφή, εμπειρίες και οι εθελοντές μπορούν να μοιραστούν την καθημερινότητά τους και τις συνήθειες τους με άλλους ανθρώπους.

Βέβαια, υπήρχαν εθελοντές οι οποίοι είχαν πλήρη άγνοια για την έννοια του διαδικτυακού εθελοντισμού. Αναλυτικά, οι ερωτώμενοι 2 και 11 ήταν αυτοί που δε γνωρίζουν για το διαδικτυακό εθελοντισμό επομένως δεν μπορούσαν ν' απαντήσουν σ' αυτή την ερώτηση.

Τέλος, η ερωτώμενη 5 είναι αυτή που απάντησε ότι εξαρτάται από τα προγράμματα και το θέμα τους αν ο διαδικτυακός εθελοντισμός καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό. Εδώ λοιπόν έρχεται σε αντίθεση με τις ερωτώμενες 1 και 10 διότι πιστεύει ότι τα προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση των μικρών παιδιών μπορεί να είναι επιτυχημένα και μέσω του διαδικτύου.

Διάγραμμα 3 Αποτελέσματα για το αν ο διαδικτυακός εθελοντισμός καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό

❖ **Πιστεύετε ότι τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας συνδυάζονται με δραστηριότητες τουρισμού;**

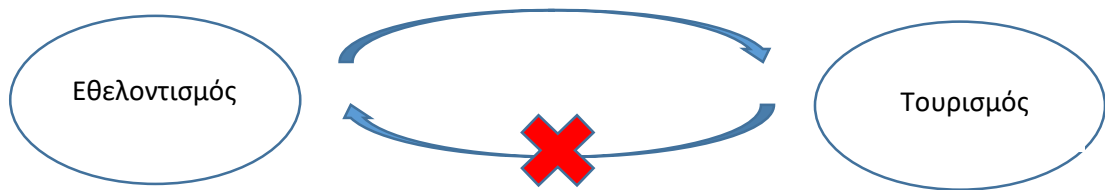
Στην όγδοη ερώτηση όλοι οι εθελοντές συμφώνησαν και απάντησαν θετικά, δηλαδή ότι τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας συνδυάζονται με δραστηριότητες τουρισμού. Οι λόγοι είναι ποικίλοι και θ' αναλυθούν στη συνέχεια.

Οι ερωτώμενες 1 και 5 στήριξαν την άποψη τους στο ότι οι εθελοντές έχουν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν έναν νέο πολιτισμό στη χώρα υποδοχής όχι σαν τουρίστες αλλά σαν ντόπιοι και παράλληλα να τον προωθήσουν στη χώρα τους και έτσι να γνωστοποιηθεί και σε άλλους. Οι ερωτώμενες 2,3 και 6 επίσης υποστήριξαν ότι μπορεί κάποιος να ταξιδέψει κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ειδικά τα σαββατοκύριακα διότι είναι ελεύθερα σύμφωνα με τον ερωτώμενο 4, και να δει καινούργια μέρη και να μάθει την ιστορία του τόπου.

Από την άλλη πλευρά, ο ερωτώμενος 7 απάντησε επίσης καταφατικά στηριζόμενος στην άποψη ότι μέσω των εθελοντικών προγραμμάτων έχει την ευκαιρία να ταξιδέψει και να δει την Ευρώπη καθώς είναι πολύ δύσκολο να το κάνει από την Τουρκία. Στη συνέχεια, ο ερωτώμενος 8 υποστήριξε ότι μέσω των προγραμμάτων οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να είναι εθελοντές και τουρίστες ταυτόχρονα. Επιπλέον, η ερωτώμενη 9 θεωρεί ότι ο εθελοντισμός συνδυάζεται με τον εθελοντισμό καθώς οι εθελοντές έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη χώρα και τους ανθρώπους που μένουν σ' αυτή.

Από την άλλη πλευρά, η ερωτώμενη 10 στη συγκεκριμένη ερώτηση, εκτός από την AIESEC αναφέρθηκε και στο πρόγραμμα του Erasmus+ ως έναν μεγάλο ανταγωνιστή λέγοντας ότι ακόμα και αυτό συνδυάζει τον εθελοντισμό με τον τουρισμό. Επιπρόσθετα,

ο ερωτώμενος 11 ισχυρίστηκε ότι η παραπάνω πρόταση ισχύει αλλά δεν ισχύει το αντίθετο. Δηλαδή, οι εθελοντές μπορούν να είναι τουρίστες, οι τουρίστες όμως δεν μπορούν να είναι εθελοντές. Τέλος, η ερωτώμενη 12, υποστήριξε ότι φυσικά και συνδέεται ο εθελοντισμός με τον τουρισμό και περιέγραψε μια επιπλέον εθελοντική της εργασία. Αναλυτικά, είπε ότι πήγε για ένα χρόνο ως εθελόντρια στη Λιθουανία και εκεί της δόθηκε η ευκαιρία να επισκεφτεί μέρη που αλλιώς δε θα πήγαινε και τα άτομα που γνώρισε εκεί την παρότρυναν να επισκεφτεί τις δικές τους χώρες και να μάθει για τα αξιοθέατά τους.

❖ **Θα ξανά ταξιδεύατε σε άλλη χώρα με σκοπό την εθελοντική εργασία; Αν ναι σε τι είδους πρόγραμμα θα επιδιώκατε να συμμετάσχετε και γιατί;**

Στην ένατη ερώτηση οι απόψεις των εθελοντών δίστανται. Άλλοι απάντησαν καταφατικά ενώ άλλοι αρνητικά.

Οι ερωτώμενοι 4,5,6,8,9,11 ήταν αυτοί που απάντησαν θετικά στην παραπάνω ερώτηση. Αναλυτικά, ο ερωτώμενος 4 είπε πως θα ήθελε να ξαναπάει σε μια άλλη χώρα ως εθελοντής και θα διάλεγε το πρόγραμμα με βάση το μέρος. Θα ήθελε πολύ να επισκεφτεί το Μεξικό, την Ασία, τη Ρουμανία και την Ουκρανία. Από την άλλη πλευρά, η ερωτώμενη 5 θα διάλεγε μια άλλη χώρα με βάση το πρόγραμμα και όχι τη χώρα. Θα ήθελε ν' ασχοληθεί με ένα περιβαλλοντικό πρόγραμμα και να κάνει πράγματα για τη φύση. Η ερωτώμενη 6 επίσης απάντησε καταφατικά χωρίς να γνωρίζει το μέρος και το είδος του προγράμματος αλλά και εκείνη θα το διάλεγε με βάση τη χώρα.

Από την άλλη πλευρά, ο ερωτώμενος 8 θα ήθελε να πάει σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα το οποίο έχει να κάνει με τη φύση καθώς υπάρχει μόλυνση του περιβάλλοντος, πολλά κτήρια και έλλειψη οξυγόνου και θα ήθελε να συνεισφέρει σ' αυτό ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση. Η ερωτώμενη 9 επίσης θα ήθελε να ταξιδέψει στο εξωτερικό με ένα εθελοντικό πρόγραμμα διότι μ' αυτόν τον τρόπο θα έχει έναν στόχο το ταξίδι της. Και εκείνη θα ήθελε ν' ασχοληθεί με το περιβάλλον. Αντιθέτως, ο ερωτώμενος 11 θα επέλεγε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα στα Ιμαλάια, καθώς θέλει να επισκεφτεί πολύ αυτό το μέρος, και θα συμμετείχε σε οποιοδήποτε πρόγραμμα εκτός από

την εκπαίδευση των παιδιών διότι στη Λιθουανία ασχολήθηκε με τα παιδιά και συνειδητοποίησε ότι δεν του ταιριάζει.

Παράλληλα, οι ερωτώμενες 10 και 12 απάντησαν θετικά σ' αυτή την ερώτηση αλλά ως πρόεδροι της AIESEC είχαν διαφορετικούς λόγους. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 10 υποστήριξε ότι σίγουρα θα συμμετείχε σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα στην Αμερική και στην Ασία, διότι είναι εντελώς διαφορετικοί πολιτισμοί και έχουν άλλες κουλτούρες που δε μοιάζουν με τις ευρωπαϊκές. Μ' αυτόν τον τρόπο θα καταφέρει να ξεφύγει από τη ζώνη άνεσης της. Επίσης, πρόσθεσε ότι θα επέλεγε πάλι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα με βάση τα παιδιά καθώς είναι ένα θέμα που έχει πολύ ζήτηση και υπάρχουν πολλών ειδών προγράμματα. Επίσης, κάτι που παρατήρησε είναι ότι αυτά τα προγράμματα έχουν μεγάλα κενά γι' αυτό και θα ήθελε η ίδια να συνεισφέρει και να τα διορθώσει. Ωστόσο, η ερωτώμενη 12, μετά τη συμμετοχή της στο εθελοντικό πρόγραμμα στη Σουηδία, πήγε στη Λιθουανία ως εθελόντρια για έναν χρόνο και στην Κροατία με το πρόγραμμα Erasmus+ ξανά ως εθελόντρια και είχε ως θέμα την ένταξη προσφύγων στην Κροατία, το οποίο όμως δεν κάλυψε τις γνωσιακές της ανάγκες. Όλα αυτά την ώθησαν στο μέλλον να θέλει όχι μόνο ν' ασχοληθεί με άλλα εθελοντικά προγράμματα, αλλά και να δημιουργήσει δικά της προγράμματα που θα συμμετέχουν και θα επιλέγουν οι εθελοντές. Τέλος, οι ερωτώμενοι 1,23 και 7 είναι αυτοί που απάντησαν αρνητικά σ' αυτή την ερώτηση. Συγκεκριμένα, η ερωτώμενη 1, η οποία είναι ουκρανικής καταγωγής, υποστήριξε τη θέση της λέγοντας ότι δε θα ήθελε να συμμετάσχει σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα αυτή την περίοδο καθώς η ίδια έχει εστιάσει στα προβλήματα και στον πόλεμο της χώρας της. Επίσης, η ερωτώμενη 2 ήταν αρνητική καθώς αυτή την περίοδο εργάζεται και δεν της είναι εύκολο να πάει σε άλλη χώρα. Βέβαια αργότερα αν βρει κάτι που σχετίζεται με το επάγγελμά της πολύ ευχαρίστως θα το δοκίμαζε. Ωστόσο η ερωτώμενη 3, η οποία είναι τουρκικής καταγωγής, υποστήριξε ότι τώρα δεν το χρειάζεται το εθελοντικό πρόγραμμα καθώς μένει στην Ευρώπη, αλλά αν ξαναγυρίσει στην Τουρκία θα το ξαναδοκίμαζε για να καταφέρει να δει και να επισκεφτεί την Ευρώπη. Επιπλέον, ο ερωτώμενος 7, απάντησε και αυτός αρνητικά καθώς τώρα σπουδάζει και θέλει να τελειώσει τη σχολή του γι' αυτό και είναι αφοσιωμένος σ' αυτό.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΘΑ ΕΠΕΛΕΓΑΝ ΞΑΝΑ ΚΑΠΟΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΙΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ		
ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ	ΘΑ ΕΠΙΛΑΓΑΤΕ ΞΑΝΑ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ;	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
1	ΟΧΙ	
2	ΟΧΙ	
3	ΟΧΙ	
4	ΝΑΙ	ΜΕΞΙΚΟ,ΑΣΙΑ, ΡΟΥΜΑΝΙΑ,ΟΥΚΡΑΝΙΑ
5	ΝΑΙ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
6	ΝΑΙ	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΧΩΡΑ
7		
8	ΝΑΙ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
9	ΝΑΙ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
10	ΝΑΙ	ΑΜΕΡΙΚΗ, ΑΣΙΑ, ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ
11	ΝΑΙ	ΙΜΑΛΑΪΑ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ
12	ΝΑΙ	ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πίνακας 8 Απαντήσεις για το αν θα επέλεγαν ξανά κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα και με ποιο κριτήριο

❖ **Προτιμάτε να πάτε σε μια άλλη χώρα σαν διακοπές ή μέσω της εθελοντικής εργασίας;**

Στη δέκατη ερώτηση, που ήταν και η τελευταία των συνεντεύξεων, οι ερωτώμενοι απάντησαν με διαφορετικούς τρόπους. Άλλοι συμφώνησαν μεταξύ τους, ενώ άλλοι διαφώνησαν.

Οι ερωτώμενοι 1,3,4,5,6,7,9 και 10 απάντησαν στην παραπάνω ερώτηση ότι εξαρτάται από το χρόνο που έχουν διαθέσιμο αν θα πήγαιναν σε μια άλλη χώρα ως διακοπές ή μέσω της εθελοντικής εργασίας. Αν δηλαδή είχαν κάποια άδεια από τις δουλειές του ή διακοπές από τη σχολή τους θα πήγαιναν διακοπές αν όμως τελείωναν με τη σχολή τους ή έφευγαν από τις δουλειές τους και είχαν ελεύθερο χρόνο θα πήγαιναν ως εθελοντές. Στο πρώτο σκέλος στηρίχθηκε και η ερωτώμενη 2 η οποία ανέφερε ότι θα πήγαινε διακοπές διότι είναι πολύ κουρασμένη από τη δουλειά της και χρειάζεται να ξεκουραστεί.

Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενη 8, 11 και 12 επέλεξαν να πάνε σε μια άλλη χώρα μέσω της εθελοντικής εργασίας. Συγκεκριμένα, ο ερωτώμενος 8 διάλεξε την εθελοντική εργασία διότι μ' αυτόν τον τρόπο οι εθελοντές έχουν περισσότερο χρόνο να μείνουν σε μια άλλη χώρα, να τη γνωρίσουν, να αποκτήσουν μια διαφορετική εμπειρία και ν' αλληλεπιδράσουν με διαφορετικούς ανθρώπους και να μάθουν απ' αυτούς. Ο ερωτώμενος 11 επίσης θα διάλεγε την εθελοντική εργασία, όμως για μικρό χρονικό διάστημα, ώστε να μπορέσει να είναι και συνεπής στις υποχρεώσεις του στη χώρα του. Τέλος, η ερωτώμενη 10 επέλεξε και αυτή την εθελοντική εργασία, διότι μ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να εμπλακεί με άλλα άτομα και να νιώσει κάτοικος της χώρας και όχι απλά εξωτερικός παρατηρητής. Επιπλέον, έχει περισσότερο χρόνο να μείνει σ' αυτή τη χώρα και να καταλάβει τη διαφορετικότητά της. Επίσης, ένα σημαντικό ζήτημα είναι ότι στον εθελοντισμό καλύπτεται ένα μεγάλο μέρος των εξόδων από των οργανισμών που σαν τουρίστρια χρειάζεται να τα πληρώσει μόνη της.

Διάγραμμα 4 Ποσοστό συμμετεχόντων σχετικά με το αν θα επέλεγαν τις διακοπές ή την εθελοντική εργασία

Στην παραπάνω έρευνα τέθηκαν κάποιες ερωτήσεις σε άτομα που έχουν υπάρξει εθελοντές για κάποιο χρονικό διάστημα στη ζωή τους. Από τ' αποτελέσματα της έρευνας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο της τουριστικής επίσκεψης. Περισσότερο θ' αναλυθεί αυτό στην επόμενη ενότητα που είναι τα συμπεράσματα της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Από την παραπάνω έρευνα καταλήγουμε σ' ενδιαφέροντα συμπεράσματα που σχετίζονται με τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον εθελοντισμό και τον τουρισμό. Στην εποχή που ζούμε έχουν αναπτυχθεί πολλοί οργανισμοί οι οποίοι προσφέρουν εθελοντικά προγράμματα τα οποία προσελκύουν ανθρώπους διαφόρων ηλικιών οι οποίοι θέλουν να συνεισφέρουν στην ίδια τη χώρα τους ή σε κάποια άλλη χωρίς χρηματικό αντίτιμο. Η έντονη καθημερινότητα των ανθρώπων τούς ωθεί να θέλουν να ξεφύγουν από αυτή την πίεση και παράλληλα να βοηθήσουν σε διάφορα προβλήματα της κοινωνίας, όπως είναι τα περιβαλλοντικά προβλήματα.

Για τις περισσότερες λοιπόν οργανώσεις, είναι μέρος της δράσης τους να παρέχεται και κάποιος είδος τουριστικής δραστηριότητας. Μια ερώτηση της έρευνας μας ήταν αν ο εθελοντισμός συνδέεται με τον τουρισμό και όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν θετικά καθώς σε όλα τα προγράμματα υπήρχαν κενές μέρες για να μπορούν να ταξιδεύουν σε άλλα μέρη, να γνωρίζουν την ιστορία του τόπου και να βλέπουν αξιοθέατα. Επίσης, διοργανώνονταν ημέρες παρουσίασης της κάθε χώρας από τους εθελοντές με σκοπό να γνωρίσουν τόσο τα παιδιά όσο και οι υπόλοιποι συνεργάτες τους τη χώρα τους.

Εδώ λοιπόν εμφανίζεται και ο όρος του voluntourism, ο οποίος ξεκίνησε να υπάρχει όταν οι tour operators συνεργάστηκαν με τους εθελοντικούς οργανισμούς με σκοπό να παρέχουν μια διαφορετική εμπειρία στους συμμετέχοντες. Ο voluntourism εμπεριέχει όλα τα είδη εναλλακτικού τουρισμού καθώς ασχολείται με θέματα όπως η ξηρασία, οι καταιγίδες και η προστασία των ζώων. Οι εθελοντές δηλαδή έχουν τη δυνατότητα όχι μόνο ν' ασχοληθούν με κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα αλλά και με τον πολιτισμό και την επιστήμη. Έτσι, μαθαίνουν να είναι ενεργοί στα δρώμενα που συμβαίνει σε μια άλλη χώρα αλλά και στη δική τους. Τα πλεονεκτήματα είναι πολλά αλλά το σημαντικότερο είναι ότι οι συμμετέχοντες νιώθουν ήρωες μετά το πέρας του έργου τους και μια προσωπική ικανοποίηση από την προσφορά τους. Ωστόσο, υπάρχουν και μειονεκτήματα με κυριότερο την έλλειψη γνώσεων στο αντίστοιχο πρόγραμμα συμμετοχής, όπως εξάλλου αναφέρθηκαν και μερικοί ερωτώμενοι της παρούσας έρευνας.

Μελέτη περίπτωσης της εργασίας είναι η AIESEC, γι' αυτό και οι συνεντεύξεις έγιναν σε εθελοντές και μέλη της AIESEC. Η AIESEC απευθύνεται σε νέους από 18 έως 30 ετών. Παρατηρήσαμε ότι όλοι οι ερωτώμενοι πραγματοποίησαν κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια των φοιτητικών τους χρόνων, δηλαδή σε ηλικίες 18-25 ετών. Επομένως, πρόκειται για νέους που ήθελαν να είναι δραστήριοι κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, ήθελαν να γνωρίσουν νέα πράγματα και να συνεισφέρουν στην κοινωνία ο καθένας ατομικά και μέσα από μια οργάνωση. Τα κίνητρα που ώθησαν τους νέους ν' ασχοληθούν με τον εθελοντισμό είναι ποικίλα. Μερικά από αυτά είναι η ποιοτική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους το καλοκαίρι που δεν έχουν μαθήματα, η απόκτηση μια διαφορετικής εμπειρίας, η προσωπική ευχαρίστηση μέσα από την προσφορά βοήθειας χωρίς χρηματικό αντίτιμο, η εξάσκηση μιας ξένης γλώσσας, η αυτοβελτίωση, η διερεύνηση των πνευματικών οριζόντων, η κοινωνικοποίηση και η συνεργασία με διαφορετικούς ανθρώπους από άλλες χώρες και με διαφορετικές νοοτροπίες.

Ο συγκεκριμένος οργανισμός παρέχει κάποιες αξίες με τις οποίες οι εθελοντές της έρευνας ταυτίζονται. Αυτές είναι το Living Diversity, δηλαδή η προσπάθεια των νέων να επιβιώσουν σ' ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, Activating Leadership, δηλαδή η απόκτηση ηγετικών ικανοτήτων, Demonstrating Integrity, δηλαδή τα μέλη ολοκληρώνουν το έργο τους, Enjoying Participation, δηλαδή η συνεργασία σ' ένα ευχάριστο περιβάλλον, Striving for Excellence, δηλαδή η υψηλής ποιότητας παροχές στα μέλη, Acting Sustainably, δηλαδή η λήψη βιώσιμων αποφάσεων, η προσφορά, δηλαδή ότι προσφέρουν χωρίς κάποιο αντάλλαγμα και η ποιοτική εκπαίδευση.

Φυσικά, ο εθελοντισμός καλύπτει πολλές ανάγκες των συμμετεχόντων οι οποίες είναι διαφορετικές ανά άτομο. Τα εθελοντικά προγράμματα προσφέρουν ασφάλεια στους εθελοντές καθώς πρόκειται για μια οργάνωση η οποία έχει επεκταθεί σε πάνω από 50 χώρες επομένως είναι γνωστή και μπορούν να την εμπιστευθούν. Επιπλέον, οι εθελοντές νιώθουν ασφαλείς και στη χώρα υποδοχής καθώς τους προσφέρεται η κατάλληλη βοήθεια σε ό,τι και αν χρειαστούν. Επιπλέον, οι νέοι κοινωνικοποιούνται από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα καθώς έρχονται σε επαφή με καινούργια άτομα, δημιουργούν καινούργιες σχέσεις και φιλίες. Μ' αυτά τα άτομα περνάνε μια καθημερινότητα και έρχονται σε στενή επαφή μαζί τους με αποτέλεσμα να μαθαίνουν να συνεργάζονται και να επικοινωνούν και με ανθρώπους από άλλες χώρες διαφορετικούς από τους ίδιους. Επιπλέον, το ταξίδι τους γίνεται πιο εύκολο, από οικονομικής πλευράς,

καθώς τους καλύπτεται η διαμονή και η διατροφή από τον οργανισμό. Πολλοί νέοι σε εκείνη την ηλικία είναι φοιτητές και δεν εργάζονται επομένως δεν είναι εύκολο να μείνουν σε μια άλλη χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα αν δεν τους πληρώνονταν κάποια έξοδα.

Επιπρόσθετα, οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν στην κοινωνία μέσω της συμμετοχής τους σε κάποιο πρόγραμμα. Τα περισσότερα προγράμματα αφορούν την εκπαίδευση και το περιβάλλον. Οι εθελοντές της παρούσας έρευνας συμμετείχαν σε προγράμματα με στόχο την εκπαίδευση των παιδιών. Οι λόγιοι που τα επέλεξαν ήταν για επαγγελματικό προσανατολισμό, επαγγελματικές δεξιότητες, γνωριμία με άλλους λαούς, βελτίωση εαυτού, απόκτηση visa ώστε να ταξιδεύουν στην Ευρώπη και με σκοπό να ξεφύγουν από τη ζώνη άνεσης τους. Πολλοί βέβαια επέλεξαν κάποιο πρόγραμμα όχι με βάση το τι προσφερόταν από αυτό, αλλά με τη χώρα που υλοποιούνταν. Ήθελαν δηλαδή να ταξιδέψουν σε μια συγκεκριμένη χώρα για να γνωρίσουν την κουλτούρα της, την ιστορία της, την κουζίνα της, τα ήθη και τα έθιμα της και το έκαναν μέσω του εθελοντισμού, δηλαδή της ανάγκης τους να προσφέρουν και όχι μόνο να ταξιδέψουν και να ψυχαγωγηθούν.

Γι' αυτό πλέον ο εθελοντισμός αποτελεί μια εναλλακτική μορφή τουρισμού. Πολλοί άνθρωποι επιλέγουν να επισκεφτούν μια άλλη χώρα μέσω του εθελοντισμού και όχι απλά για διασκέδαση. Μέσω του εθελοντισμού τούς παρέχεται η δυνατότητα να ταξιδέψουν, να γνωρίσουν νέα μέρη, να βοηθήσουν την κοινωνία χωρίς να περιμένουν κάποιο χρηματικό αντάλλαγμα. Επιπλέον, οι νέοι γνωρίζουν νέους πολιτισμούς, ζουν σαν ντόπιοι διότι παραμένουν σ' αυτοί τη χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα, κατανοούν τη διαφορετικότητα της και τη νοοτροπία της. Όπως έγινε αντιληπτό και από την έρευνα μας, οι περισσότεροι εθελοντές παρέμειναν σε μια άλλη χώρα 6-8 βδομάδες ενώ κάποιοι και για ένα χρόνο. Αυτό σημαίνει ότι κατάφεραν να αφομοιώσουν την αντίστοιχη κουλτούρα και να ζήσουν με αυτή το χρονικό διάστημα της παραμονής τους.

Τέλος, στις ημέρες μας ο Covid-19 επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις εθελοντικές οργανώσεις και φυσικά την AIESEC. Πολλά προγράμματα δεν υλοποιήθηκαν και σε κάποιες πόλεις, όπως ο Βόλος, η αντίστοιχη οργάνωση της AIESEC σταμάτησε να λειτουργεί. Μια λύση ήταν ο διαδικτυακός ο εθελοντισμός ο οποίος δυστυχώς δεν αναπτύχθηκε στο συγκεκριμένο οργανισμό. Όπως γίνεται φανερό από όλα τα παραπάνω ο εθελοντισμός αποτελεί κίνητρο ώστε πολλοί άνθρωποι να επισκεφτούν μια χώρα και

για κάποιους ανθρώπους είναι και ο λόγος που γίνονται εθελοντές. Δηλαδή γίνονται εθελοντές με σκοπό να ταξιδέψουν. Και γι' αυτό με βάση και την έρευνα μας προκύπτει ότι ο εθελοντισμός συνεπάγεται τον τουρισμό ενώ το αντίστροφο δεν ισχύει. Όλοι οι εθελοντές κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων τους είχαν την ευκαιρία να ταξιδέψουν και να δουν άλλα μέρη και να γνωρίσουν καινούργιους πολιτισμούς. Ωστόσο, οι τουρίστες επισκέπτονται άλλα μέρη για αναψυχή ή για άλλους λόγους χωρίς να προσφέρουν στη χώρα εθελοντικά.

6.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσα από την παρούσα εργασία, μας δόθηκε η ευκαιρία να αναλύσουμε ένα θέμα που έχει μεγάλη ζήτηση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Αυτό το θέμα είναι ο εθελοντισμός και πιο συγκεκριμένα το voluntourism το οποίο αποτελεί μια καινούργια εναλλακτική μορφή τουρισμού. Λόγω της μελέτης περίπτωσης της εργασίας που είναι η AIESEC, απευθυνθήκαμε κυρίως σε νέους εθελοντές οι οποίοι συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμα της και παράλληλα κάποιοι από αυτούς ήταν και μέλη του οργανισμού κατέχοντας θέσεις όπως, πρόεδροι, υπεύθυνοι προώθησης του οργανισμού στους νέους, αρχηγοί ομάδας και υπεύθυνοι για τα άτομα που έρχονται στη χώρα υποδοχής αλλά και προετοιμασία αυτών που πάνε σε κάποια άλλη χώρα.

Ο εθελοντισμός λοιπόν έχει αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό γι' αυτό και ο ανταγωνισμός μεταξύ των οργανώσεων συνεχώς αυξάνεται. Έτσι, στην προκύπτουσα περίπτωση η AIESEC, οφείλει να κάνει κάποια πράγματα με σκοπό να διαφοροποιηθεί από τις άλλες οργανώσεις και να την επιλέγουν όλο και περισσότεροι εθελοντές.

Αρχικά, οφείλει να φτιάξει περισσότερα προγράμματα τα οποία αφορούν και άλλους τομείς όπως την επιστήμη και τον πολιτισμό. Όπως παρατηρήσαμε στην έρευνα μας όλοι οι νέοι ασχολήθηκαν με προγράμματα που είχαν να κάνουν με μικρά παιδιά. Μπορούν λοιπόν οι αρμόδιοι να δημιουργήσουν και να προωθήσουν και άλλα προγράμματα που αφορούν προβλήματα όπως οι καταιγίδες, η ξηρασία και η προστασία των ζώων και να μην επικεντρώνονται μόνο στην εκπαίδευση.

Δεύτερον, εφόσον πρόκειται για οργάνωση νέων οι οποίοι είναι ενεργοί φοιτητές ή κάτοχοι κάποιου προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου μπορούν να προωθήσουν και άλλα προγράμματα εθελοντισμού τα οποία έχουν να κάνουν και με άλλους κλάδους όπως είναι το Marketing, το Management ή και άλλοι κλάδοι ώστε οι νέοι ν' αποκτήσουν περισσότερες επαγγελματικές δεξιότητες πάνω στον τομέα που σπουδάζουν και να τους

χρησιμεύσουν περισσότερο αργότερα στην εύρεση εργασίας, καθώς ο εθελοντισμός αποτελεί σημαντικό προτέρημα στο βιογραφικό ενός υποψηφίου.

Τρίτον, η AIESEC σαν οργανισμός μπορεί να είναι πιο ενεργή στα κοινωνικά δρώμενα και να δημιουργεί αντίστοιχα προγράμματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η δημιουργία προγραμμάτων σε σχέση με τους πρόσφυγες λόγω του πολέμου που γίνεται ανάμεσα στη Ρωσία και στην Ουκρανία. Μ' αυτόν τον τρόπο οι νέοι θα έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους που έχουν βιώσει πραγματικά πολύ δύσκολες στιγμές και να τους βοηθήσουν με αποτέλεσμα να νιώθουν καλύτερα και οι ίδιοι με τον εαυτό τους αλλά και οι πρόσφυγες που θα λάβουν τη βοήθεια. Μπορούν για παράδειγμα να τους διδάσκουν την αγγλική γλώσσα και να τους βοηθήσουν να προσαρμοστούν και να επιβιώσουν στην καινούργια χώρα που βρίσκονται χτίζοντας τη ζωή τους από την αρχή.

Τέταρτον, ένα σημαντικό θέμα που κυριάρχησε σε όλο τον κόσμο ήταν ο Κορωναϊός. Δυστυχώς, η AIESEC σε κάποιες περιοχές δεν κατάφερε να επιβιώσει και σταμάτησε να λειτουργεί. Αντί αυτού μπορεί να εφαρμόσει το διαδικτυακό εθελοντισμό ο οποίος είναι πολύ χρήσιμος και σε αυτές τις περιπτώσεις αλλά και γενικά. Χάρη στον εθελοντικό τουρισμό οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδεύονται και να συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα από το σπίτι τους, αν για κάποιους λόγους δεν είναι δυνατή η μετακίνησή τους. Με το διαδικτυακό εθελοντισμό οι αξίες του οργανισμού και η εκπαίδευση δεν αλλοιώνονται. Το μόνο που αλλάζει είναι ότι οι άνθρωποι δεν έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν την εμπειρία διαμονής σε μια άλλη χώρα, αλλά μπορούν φυσικά να μάθουν για τη κουλτούρα της, τα ήθη, τα έθιμα, την ιστορία της και να συνομιλήσουν με άτομα από εκεί.

Πέμπτον, οι AIESEC απευθύνεται σε νέους ηλικίας 18-30 ετών οι οποίοι είναι ενεργοί ή τελειόφοιτοι φοιτητές. Ωστόσο, μπορεί ν' αυξήσει λίγο το όριο ηλικίας καθώς υπάρχουν πολλοί φοιτητές οι οποίοι είναι μεγαλύτερης ηλικίας και δεν μπορούν να συμμετάσχουν στον οργανισμό μόνο και μόνο λόγω ηλικίας.

Τέλος, ένας μεγάλος ανταγωνιστής της AIESEC είναι το πρόγραμμα Erasmus. Σ' αυτή την περίπτωση η AIESEC χρειάζεται να κάνει περισσότερες εκδηλώσεις με σκοπό να γνωστοποιήσει τον οργανισμό και σε άλλους ανθρώπους, καθώς το Erasmus έχει πολύ ισχυρό όνομα στα πανεπιστήμια.

Όπως γίνεται αντιληπτό ο εθελοντισμός και η τουριστική δραστηριότητα συνδέονται άμεσα μεταξύ τους ωθώντας τους οργανισμούς να είναι περισσότερο ανταγωνιστικοί και προσπαθώντας συνεχώς να βελτιωθούν έτσι ώστε να προωθούν κάτι καινούργιο, πρωτότυπο και με περισσότερη ζήτηση. Αυτό χρειάζεται να κάνει και η AIESEC με σκοπό να διαφοροποιείται από τους άλλους οργανισμούς και ν' αποκτήσει ένα ισχυρό brand name.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

1. Γιατί επιλέξατε την ΑΙΕSEC και με ποιες αξίες της ταυτίζεστε;
2. Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα της ; Αν ναι ποιο ήταν αυτό και πόσο χρονικό διάστημα διήρκεσε;
3. Για ποιο λόγο επιλέξατε το συγκεκριμένο πρόγραμμα; Ποιες ανάγκες σας καλύπτει;
4. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που αποκομίσατε από τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα;
5. Θεωρείτε τον εθελοντισμό σημαντική δραστηριότητα στη ζωή των ανθρώπων;
6. Θεωρείτε ότι ο Covid-19 επηρέασε τον εθελοντισμό και κατά συνέπεια τα προγράμματα του οργανισμού;
7. Πιστεύετε ότι ο διαδικτυακός εθελοντισμός, ο οποίος αυξήθηκε αρκετά στις ημέρες μας, καλύπτει τις ίδιες αξίες με τον κανονικό εθελοντισμό;
8. Πιστεύετε ότι τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας συνδυάζονται με δραστηριότητες τουρισμού;
9. Θα ξανά ταξιδεύατε σε άλλη χώρα με σκοπό την εθελοντική εργασία; Αν ναι σε τι είδους πρόγραμμα θα επιδιώκατε να συμμετάσχετε και γιατί;
10. Προτιμάτε να πάτε σε μια άλλη χώρα σαν διακοπές ή μέσω της εθελοντικής εργασίας;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Apthorpe, Raymond, (1997) «Writing development policy and policy analysis.» Στο *Anthropology of Policy*, Cris Shore και Susan Wright, 34-45. London: Routledge.
- Brown, S. and Morrison, A.M. (2003) Expanding volunteer vacation participation. An exploratory study on the mini-mission concept. *Tourism Recreation Research* 28 (3), 73–82.
- Brudney J. (1990), *Fostering Volunteer Programms in the Public Sector*. San Fransisco: Jossey Bass
- Butler (1980), “The concept of a tourist area cycle of evolution: Implications for management of resources”, *Canadian Geographer*.
- Carter, K.A. (2008). Volunteer tourism, An Exploration of the Perceptions and Experiences of the Volunteer Tourists and the Role of Authenticity in Those Experiences, Master Thesis, Lincoln University.
- Cnaan R. & Amroffell L. (1994), Mapping volunteer activity, Nonprofit Volun.
- Coghlan, A. (2005), Towards an understanding of the volunteer tourism experience, PhD Thesis, Tourism Program, School of Business, James Cook University.
- Coghlan, A. (2007). Towards an integrated image-based typology of volunteer tourism organizations. *Journal of Sustainable Tourism*, 15(3): 267-287.
- Coghlan, A. (2018). Exploring the role of expedition staff in Volunteer tourism. *International Journal of Tourism Research*, 10, 283-191.
- Conran, M. (2011). They really love me! Intimacy in Volunteer Tourism. *Annals of Tourism Research*, 38(4): 1454-1473.
- Deery, M.A., Jago, L.K. & Shaw, R.N. (1997). Profiling Satisfied Volunteers at a Tourist Attraction. *THE JOURNAL OF TOURISM STUDIES*, 8(2): 18-25.
- Ellis, C. (2003) Participatory environmental research in tourism. A global view. *Tourism Recreation Research* 28 (3), 45–55.
- Feagin, J., Orum, A., & Sjoberg, G. (Eds.). (1991). *A case for case study*. Chapel Hill, NC: University of North Carolina Press.
- Gard, N., & Almeida, C. (2005). Social change, discourse and volunteer tourism. *Annals of Tourism Research*, 32(3), 760–779.

- Hernandez-Maskivker, G., Lapointe, D., & Aquino, R. (2018). The impact of volunteer tourism on local communities: A managerial perspective. *International Journal of Tourism Research*, 20(5), 650-659.
- Holmes, K. , Smith, K., (2009), *Managing Volunteers in Tourism: Attractions, destinations and events*, Elsevier, UK
- Leiper, N. (1979). The framework of tourism: towards a definition of tourism, tourist, and the tourist industry. *Annals of Tourism Research*, pp. 390-407.
- Lyons, K.D. (2003) Ambiguities in volunteer tourism: A case study of Australians participating in a J-1 visitor exchange programme. *Tourism Recreation Research* 28 (3), 5–13.
- Lyons, K.D. & Wearing, S. (Eds.) (2008), *Journeys of Discovery in Volunteer, Tourism. International Case Study Perspectives*, Oxfordshire: CABI.
- Lyons, K., Hanley, J., Wearing, S. & Neil, J. (2012), Gap year volunteer tourism: Myths of Global Citizenship? *Annals of Tourism Research*, 39(1): 361-378.
- Mathieson, A. & Harlow G.W. 1982, *Tourism: Economic, Physical and Social Impacts*, Longman, UK.
- McGehee, N.G. & Santos, C.A. (2005). Social change, discourse and volunteer tourism. *Annals of Tourism Research*, 32(3): 760-779.
- Mustonen, P. (2007). Volunteer Tourism – Altruism or Mere Tourism? *Anatolia*, 18 (1): 97-115.
- Molz, J.G. (2015). Making a difference together: discourses of transformation in family voluntourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 24(6), 805-823.
- Pan, T-J. (2012). Motivations of volunteer overseas and what have we learned - The experience of Taiwanese students. *Tourism Management*, 33(6): 1493-1501.
- Park, J. H. (2017). Cultural implications of international volunteer tourism: US students' experiences in Cameroon. *Tourism Geographies*, 20(1), 144–162.
- Pinho, J. C., & Macedo, I. M. (2006). The benefits and barriers associated with the use of the internet within the non-profit sector. *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing*, 16(1/2), 171–193..
- Schneider, M.J. (2018). Exotic place, white space: racialized volunteer spaces in Honduras. *Sociological Forum*, 33(3), 690-711.
- Sheard, J. (1992) Volunteering and society 1960–1990. In R. Hedley and J.D. Smith (eds) *Volunteering & Society, Principles and Practice*. London: Bedford Press.

- Shore, Cris και Wright, Susan (1997). *Anthropology of Policy: Critical Perspectives on Governance and Power*. Λονδίνο: Taylor & Francis.
- Simpson, K. (2004) 'Doing development': The gap year, volunteer-tourists and a popular practice of development. *Journal of International Development* 16 (5), 681–692.
- Stebbins, R.A. (1992). *Amateurs, Professionals, and Serious Leisure*. McGillQueen's University Press, Montreal.
- Tomazos, K., Butler, R., (2009), «Volunteer· Tourism: the New Ecotourism?», *International Journal of Tourism and Hospitality Research*, Volume 20, Issue 1, pp. 196- 211.
- Tomazos, K. & Butler, R. (2010). The volunteer tourist as 'hero'. *Current Issues in Tourism*, 13(4): 363-380.
- Wearing, S. (2001) *Volunteer Tourism: Experiences That Make a Difference*. Wallingford: CABI.
- Wearing, S. and Neil, J. (2000) Refiguring self and identity through volunteer tourism. *Society and Leisure* 23 (2), 389–419.
- WTTC, (2015). Economic impact of Travel and Tourism in the Mediterranean.
- WTO (1980). Manila Declaration on World Tourism.
- WTO (1992). Collection of Tourism, Expenditure Statistics, Technical Manual, p.10.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Ακριβός, Χ. & Σαλεσιώτης, Α. (2007). *Τουρισμός*. Αθήνα: Interbooks.
- Βαρβαρέσος, Σ. (1998). *ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: έννοιες, μεγέθη, δομές*. Αθήνα: Προπομπός.
- Ηγουμενάκης, Ν. & Κραβαρίτης, Κ. (2004). *Τουρισμός-Βασικές έννοιες*. Αθήνα: Interbooks.
- Θάνου, Ε. (2011) Τι είναι και τι προσφέρει ο εθελοντισμός. *Το Βήμα* 18 Δεκεμβρίου.
- Παρασκευοπούλου-Κόλλια, Ε. Α.,(2008). Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και συνεντεύξεις. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 4(1), 72-81.
- Χρήστου,Ε. (1999).*Έρευνα τουριστικής αγοράς*. Αθήνα: INTERBOOKS.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. <https://msf.gr/action>
2. <https://www.devex.com/organizations/africa-development-corps-adc-visions-in-action-20780>
3. <https://earthwatch.org>
4. <https://www.actionaid.gr>
5. <https://aiesec.gr>
6. <https://www.arcturos.gr>
7. <https://www.wwf.gr>
8. <http://www.redcross.gr>
9. <http://www.tourismtoday.gr>
10. <https://www.iasmembership.org/el/campaigns/volunteer-ministers/>